

Esihist. tsto 108/30.12.1983

PIEKSÄMÄEN KAUPUNGIN JA MLK:N  
MUINAISTIETEELLINEN INVENTOINTI  
Timo Jussila 1983

## S i s ä l l y s

Esipuhe	1
Lähteitä	5
Suojelukohdeluettelo	6
Kohdehakemisto	14
Kohdehakemisto laadun mukaan	16
Kohteiden suhde vesistöihin	17
Kohteiden jakautuminen karttalehdittäin	19
Esinehakemisto	20
Negatiiviluettelo	22
Dialuettelo	25
Inventoidut kohteet PIEKSÄMÄKI 1-27	26 - 64
Historiallisia kohteita ja tarinoita	65
Peruskarttalehtijako	72 - 73
Peruskarttalehtiotteet	74
Valokuvat	

## PIEKSÄMÄEN MUINAISTIETEELLINEN INVENTOINTI 1983

## ESIPUHE

Ennen vuotta 1980 oli Pieksämäen seutu arkeologisesti lähes täysin mielenkiinnoton alue. Pieksämäen seutua pidettiin syrjäisenä ja karuna vedenjakaja-alueena, jonne ihminen ei asettunut vakituisesti asumaan ennen savolaista kaskiekspansiota. Kivikauden ihmisenkin otaksuttiin vieroksuneen seudun pieniä latvavesiä ja eelleen etupäässä suurten vesistöjen varsilla.

Vuonna 1980 tuli tutkijoiden tietoon ensimmäinen kivikautinen asuinpaikka Pieksämäen seudulla. Tällä paikalla Naarajärvellä suoritettiin tutkimuksia maisteri Heikki Matiskaisen johdolla. Vuoden 1982 tulokselliset muinaiskaivaukset Naarajärvellä herättivät kysymyksen mahdollisista muista kiinteistä muinaisjäännöksistä Pieksämäen seudulla.

Jo kesän 1982 tutkimusten aikana löysi veturinkuljettaja Pekka Tarkkiainen Naarajärven Selkäsaaren kivikautisen asuinpaikan. Oli varsin ilmeistä, että seudulla olisi useitakin kivikautisia asuinpaikkoja.

Tämän kysymyksen selvittämiseksi varasi Pieksämäen kaupunki 20 000 markkaa inventointityötä varten Pieksämäen seudun kuntien yhteistyötoimikunnan välityksellä. Allekirjoittanut sai tehtäväkseen inventointityön ja siihen kuuluvan kertomuksen laatimisen.

Suuri ansio inventoinnin hyvistä tuloksista lankeaa veturinkuljettaja Pekka Tarkkiaiselle, joka löysi tässä kertomuksessa mainituista kiinteistä muinaisjäännöksistä puolet eli seitsemän kappaletta. Lisäksi hän vihjeillään ja paikallistuntemuksellaan oli allekirjoittaneelle suureksi avuksi inventointityössä.

## Pieksämäki

Pieksämäen mlk:n pinta-ala n. 933 km<sup>2</sup> ja kaupungin n. 34 km<sup>2</sup>, joten inventointi-ala oli yhteensä 967 km<sup>2</sup>.

Maakunnallisesti kuuluu Pieksämäki Savoan, hallinnollisesti Mikkelin lääniin. Pohjoisessa rajoittuu mlk Kuopion läänin Suonenjokeen, lännessä Keski-Suomen läänin Hankasalmeen. Idässä ja etelässä mlk rajoittuu Jäppilään, Virtasalmeen ja Haukivuoreen.

## Alueen luonnonoloista

Seutu kuuluu ns. Keski-Suomen drumliinialueeseen. Korkokuvaa luonnehtivat luode-kaakko suuntaiset "pisaramaiset" moreeniharjanteet, drumliinit. Alueella on pitkittäisharjuja mm. Partaharju, Ruokojärveltä Pieksänjärven pohjoispäähän ulottuen. Alueella on glasifluviaalisia deltoja sekä kumpumoreeneita. Savikoita ei alueella ole. Hienot sedimentit ovat silttejä Saimaan ja Puulan vesistöjen uomien varrella, usein rantakerrostumien alla.

Kallioperä on peittyneenä, paitsi pitäjän pohjoisosissa. Alueen halki kulkee kolme vedenjakajaa (ks. peruskarttalehtijako s. <sup>12, 13</sup> 30). Vedenjakajat risteävät Pieksämäen kaupungin kohdalla. Pohjoisosan vedet virtaavat Päijänteeseen, pohjoisen suuntaan, maankohoamisgradienttia vastaan. Tämän vuoksi ovat nämä vedet säilyneet samalla korkealla tasollaan, 120 m, ainakin viimeiset 6000 vuotta. Muinais-Päijänteestä lienevät järvet kuroutuneet jo ennen vesistön kuroutumista Pohjanlahdesta.

Alueen länsipuolen vedet virtaavat Saimaaseen ja etelä- ja keski-osan vedet Puulaveteen.

Korkein ranta lienee alueella 140 m korkeudella. Havaitsin myös 120 m rantapinnan sekä 115 m rantapinnan merkit.

## Arkeologinen inventointi 1983

Maastotyöt tein 23.5.- 17.6. ja 8.8.- 11.8. Käydessäni ottamassa suonäytteitä 8.10. tuli tietooni Pieksämäki 30. löytöpaikka. En käynyt itse löytöpaikalla. Syyskuussa löysi veturinkuljettaja Pekka Tarkiainen Pieksämäki 28 ja 29 asuinpaikat. Paikan tarkastivat tutkijat Matti Huurre ja J.-P. Taavitsainen virkamatkallaan samassa kuussa. Olen käsitellyt em. kahta asuinpaikkaa vain hake-  
mistoissa ja tilastosivuilla.

Karttatutkimuksen perusteella keskitin maastotyöni hiekka- ja sora-  
muodostumille. Moreenialueet ja kiviset alueet jäivät vähälle tai olemattomalle huomiolle (mm. PM 28). Tarkastin tunnetut irtolöytö-  
paikat sekä paikanpäällä saamani vihjeet.

## Inventointikertomus

Tämän kertomuksen mallina on käytetty H. Matiskaisen Vuolijoen ker-  
tomusta vuodelta 1982. Inventointikohteet ovat numeroitu juoksevilla  
numerolla, sitä mukaa kun uusia kohteita on tullut esiin. Kertomuk-  
seen liittyy myös hist. ajan ilmiöitä ja tarinoita.

Kohteesta on ilmoitettu seuraavat tiedot:

- kohteen järjestysluku - kunta
- kylä
- kohteen nimi
- peruskarttalehti
- peruskarttakoordinaatit
- tila, rek. numero
- omistaja ja osoite
- vuokraaja ja osoite
- kohteen nimi, laatu ja luokitus
- löydöt museonumeroineen
- havainnot ja tapahtumat
- maaperä ja maalaji
- peruskarttaote
- mahdoll. valokuvat

Ilmoitettu maaperä kuvaa löytöpaikan kvartäärigeologista ympäristöä laajemmin (1:20 000 maaperäkartan käyttöoppaan mukaan).  
 Ilmoitettu maalaji kuvaa maalajinluokkaa, rakeisuutta löytöpaikalla.  
 Kertomuksesta toimitetaan kopiot Pieksämäen kaupungille ja mlk:lle.

#### Yhteenveto

Pieksämäen mlk:n ja kaupungin alueelta tunnetaan v. 1983 inventoinnin jälkeen kohteita seuraavasti:


Kivikautisia asuinpaikkoja	13 kpl
Varh. metallikautisia asuinpaikkoja	1 "
Rautakautisia asuinpaikkoja	1 "
Kivikautisia löytöpaikkoja	11 "
Rautakautisia löytöpaikkoja	2 "

Lisäksi muita kohteita kolme kappaletta.

Ajanpuutteen vuoksi jäi liian vähälle huomiolle alueen Itäisin osa, Vehmaskylän, Maavuskylän ja Siikamäen ympäristö. Näillä tienoilla on mitä todennäköisimmin kiinteitä muinaisjäännöksiä. Sama koskee pohjoisessa Haapakosken ympäristöä. Pitäjän luoteiskolkassa, Mataramäen ympäristön jyrkillä, länteen päin olevilla kallioseinillä saattaa hyvinkin olla kalliomaalauksia. Asia jäi tällä kertaa tarkistamatta. Puulaveden vesistön alueella, drumliinien rinteillä on 120 m rantapenkoilla mitä todennäköisimmin jossakin esikeraamisia asuinpaikkoja. En niitä tällä kertaa löytänyt. Erityisen kriittinen alue tässä mielessä on Niskamäen alue, pitkä Hietämäestä Isoon-Nivuun ulottuva drumliiniryvä. Asuinpaikkojen karkeaa ajoitusta ja etsimistä vaikeuttaa alueen vesistöhistorian tuntemattomuus. Pieksämäen inventoinnin yhteydessä löytyi yksi kivikautinen asuinpaikka Haukivuoren puolelta. Asuinpaikka on vajaan kilometrin lounaaseen Pieksämäki 10:stä.

Nyt suorittamani inventointi on katsottava perusinventoinniksi.

Espoossa 20.10.1983



Timo Jussila

HuK

## LÄHTEET

- GLOCKERT, G. 1973. Two large Drumlin Fields in Central Finland  
Fennia 120
- HAAVISTO, M. toim. 1983. Maaperä kartan käyttöopas 1:20000,  
1:50000. Geologinen Tutkimuslaitos. Opas 10.  
Espoo.
- LAPPALAINEN, P. 1961. Pieksämäen seudun historia I. Pieksämäki.
- MATISKAINEN H. 1982. Kaivauskertomus. Naarajärven kivikautisen  
asuinpaikan tutkimuksesta.  
Käsikirjoitus museoviraston esihistorian topogra-  
finen arkisto, Helsinki.

Pieksämäen mlk:n muinaismuistolain alaiset suojelukohteet

Luettelo 1983

1. N a a r a j ä r v i  
 Kivikautinen asuinpakkka. II.  
 Vilhula, Siilinkangas 8:114  
 Omist. Roschier Marja, Mäenpään kartano  
 76130 Pieksämäki 13  
 Vuokraa: Frilander Rakel, Niilontie 2 D 35  
 76150 Pieksämäki 15  
 Kosunen Anni, Kaakinmäenkatu 5-7 A  
 76120 Pieksämäki 12  
 Räsänen Kaarina, Keskuskatu 34 B  
 76100 Pieksämäki 10  
 Lomatrio Ky, 76850 Naarajärvi  
 Rakennustyöläisten Liitto os. 197  
 Keski-Suomen aluejärjestön Pieksämäen tsto.  
 Savontie 1, 76100 Pieksämäki 10  
 Vilhula, Veikkola 8:7  
 Omist. Sotainvalidien Veljesliiton Pieksämäen Seudun Sota-  
 invalidit r.y., Keskuskatu 20  
 76100 Pieksämäki 10  
 Vuokraa: TVL, Pieksämäen Tiemestaripiiri  
 76850 Naarajärvi  
 3232 02 NAARAJÄRVI  
 $x = 6906\ 90-6907\ 80, y = 502\ 33-60, z = n. 114$   
 Pieksämäen asemalta n. 7 km SW, Pieksämäki-Kangasniemi  
 ja Naarajärvi-Kantala maanteiden E puolella, Naarajärven  
 W-rannalla, Naarajoensuun ja Lomatrio-leirintäalueen välil-  
 lä, tasaisella hiekkakankaalla, n. 1 km matkalla.  
 Löydöt rantavedestä, rantapenkan juurelta  
 Tutkinut H. Matiskainen 1982, KM 21519  
 T. Jussila 1983, KM 22019  
 Tark. M. Huurre 1981, KM 20920  
 T. Jussila 1983



2. H i e t a l a h t i  
 Kivikautinen asuinpaikka. II.  
 Inventointi nro 2.  
 Vilhula Siilinkangas 8:114  
 Omist. Roschier Marja, Mäenpään kartano  
 76130 Pieksämäki 13  
 Vuokraa: Muhonen Vilho, 76850 Naarajärvi,  
 Paajanen Aili, Savontie 51 C  
 76100 Pieksämäki 10  
 3232 02 NAARAJÄRVI  
 x = 6908 15, y = 502 70, z = n. 111-114  
 Pieksämäen asemalta n. 6,5 km WSW, Pieksämäki-Jyväskylän  
 Kangasniemi teiden risteyksen E puolella, Naarajärven N-ran-  
 nalla, hiekkakankaalla. Osittain tuhoutunut.  
 Löydöt rantavedestä ja Muhosen talon N puolelta kasvimaasta,  
 sekä 35 m E talosta, rantapenkan päältä.  
 Löydöt: KM 21946, kvartsikaavin ja -iskoksia sekä palanutta  
 luuta. Reikäkivi hukassa.  
 Tark. T. Jussila 1983
3. S i i l i n s a l m i  
 Kivikautinen asuinpaikka. II.  
 Inventointi nro 3.  
 Vilhula, Siilinkangas 8:114.  
 Omist. Roschier Marja, Mäenpään kartano  
 76130 Pieksämäki 13  
 Vuokraa: Teollisuus ja rakennusmaalaamo Mononen  
 78650 Naarajärvi  
 3232 02 NAARAJÄRVI  
 x = 6906 00-33, y = 503 20-30, z = n. 113  
 Pieksämäen asemalta n. 6 km WSW. Pieksämäki-Jyväskylä tien  
 S-puolella, n. 300 m matkalla Siilinsalmen E-rannalla,  
 hiekkakankaalla. Osittain tuhoutunut (S-puoli).  
 Löydöt koekuopista, viemärikaivannon päältä sekä talojen  
 pihatantereelta. Kaksi asumuspainannetta.  
 Löydöt: KM 21947 saviastian pala, kiviesineenkatkkelma,  
 palanutta luuta ja kvartsi-iskoksia.  
 Tark. T. Jussila 1983

4. S e l k ä s a a r i  
 Kivikautinen asuinpaikka. II.  
 Inventointi nro 4.  
 Karjala, yhteismaa  
 3232 02 NAARAJÄRVI  
 $x = 6906\ 56, y = 503\ 40$   
 Saari Naarajärvessä, n. 100 x 70 m.  
 Löydöt hiekkapohjaisesta rantavedestä ja koekuopasta  
 kiviseltä SF-rannalta.  
 Löydöt: KM 21537 kvartsisiesineitä ja iskoksia.  
           KM 21948 kvartsi-iskoksia ja järvimalmia  
 Tark. T. Jussila 1983
5. P a l o k i n s a l m i  
 Kivikautinen asuinpaikka, II.  
 Inventointi nro 5.  
 Kirkonkylä, Taimi-Palokki 9:35  
 Omist. Suomen valtio, Metsähallitus, Mikkelin hoitopiiri  
 Vuokraa: Metsänjalostussäätiö, Taimitarha  
           76850 Naarajärvi  
 Kirkonkylä, Ollinmaa 9:37  
 Omist. Metsänjalostussäätiö, Taimitarha  
           76850 Naarajärvi  
 3232 02 NAARAJÄRVI  
 $x = 6907\ 54-61, y = 501\ 45-63, z = n. 117$   
 Pieksämäen asemalta n. 8 km WSW, Palokin ja Hako-  
 Palokin välisen salmen molemmin puolin. Pääosin  
 W-puolella, n. 120 m matkalla WSW salmesta, Hieta-  
 mäen maantien N-puolella olevan tulvavallin alla  
 ja sen molemmin puolin (9:35) Salmen E-puolella  
 pienellä alalla n. 10 m rantatörmästä NE, n. 70 m  
 tien N-puolella, tulvavallin alla ja molemmin puolin  
 (9:37).  
 Löydöt taimitarhaksi raivatulta hiekkakankaalta.  
 Löydöt: KM 21949 kvartsisiesineitä ja -iskoksia.  
 Tark. T. Jussila 1983

6. H a k o - P a l o k k i  
 Kivikautinen asuinpaikka. II.  
 Inventointi nro 6.  
 Vilhula, Taimitarha 8:59  
 Omist. Suomen valtio, Metsähallitus, Mikkelin hoitopiiri.  
 Vuokraa: Metsänjalostussäätiö, Taimitarha  
 76850 Naarajärvi  
 3232 02 NAARAJÄRVI  
 x = 6907 32, y = 502 000, z = n. 113  
 Pieksämäen asemalta n. 7,5 km SW, Hako-Palokin  
 NE rannalla hiekkakankaalla, taimitarhan ulkovarasto-  
 alueella. Hajalöytöjä rannalta WN-suuntaan parisataa  
 metriä. Löydöt varastoalueelta, josta pintaturve  
 raivattu pois, paljastuneen mineraalimaan pinnalta.  
 Löydöt: KM 21950 saviastianpala, palanutta luuta,  
 kvartsiesine ja -iskoksia.
7. M e t s o l a  
 Kivikautinen asuinpaikka. II.  
 Inventointi nro 6.  
 Vilhula, Metsola 6:37  
 Omist. mv. Lauri Ihalainen  
 76820 Vilhula  
 3232 03 PIEKSÄMÄKI  
 x = 6910 52, y = 502 58, z n. 115-116  
 Pieksämäen asemalta n. 6 km W, Metsolan tilan rakennus-  
 ten alapuolisella (n. 40 m WSW) puolella, suohon laske-  
 valla muinaisella rantatörmällä.  
 Löydöt oraalla olevasta viljapellosta.  
 Löydöt: KM 21951 kvartsiesine ja -iskoksia. Hukassa  
 reikäkiven teelmä.  
 Tark. T. Jussila 1983
8. P i e k s ä n n i e m i  
 Kivikautinen asuinpaikka. II.  
 Inventointi nro 8.  
 Kirkonkylä, Partamatti 5:26

Omist. Pieksämäen Kaupunki, srk. Savontie 5  
76100 Pieksämäki 10

Vuokraa: Pieksämäen Metsäsissit/Eino Koponen  
Kukkarokatu 7, 76120 Pieksämäki 12

3232 03 PIEKSÄMÄKI

$x = 6918\ 14-52$ ,  $y = 509\ 80$ ,  $z = n.\ 120$

Pieksämäen asemalta n. 8 km NNE, Pieksänjärven pohjoispäässä olevan soraharjusta muodostuneen NW suuntaisen niemen kärjessä, W-rannalla.

Paikalla kolme selvää ja kaksi epävarmaa asumus-painannetta.

Löydöt koekuopasta, tuulenskaadosta sekä kuluneesta pihatantereesta.

Löydöt: KM 21978 asbestikeramiikkaa, hioimenkappale, kvarti-iskoksia ja palanutta luuta.

KM 21952 asb. keramiikkaa, kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta.

Tark. T. Jussila 1983

9. T u o p p u n i e m i

Kivikautinen asuinpaikka. II.

Inventointi nro 9

Pyhitetty, Tuoponkangas 2:48

Omist. Pieksämäen kaupunki, Pertinkuja 1

76100 Pieksämäki 10

3232 05 PYHITTY

$x = 6905\ 96\ (-6906\ 34)$ ,  $y = 515\ 80\ (-88)$ ,  $z = 120$

Pieksämäen asemalta n. 8 km ESE, Ruokojärven keskikohdalla, W-rannalla, hiekkakankaalla.

Löydöt koekuopasta metsäautotien päästä, Tuoppuniemen ES-kärjestä eli Koitinniemenestä. Tästä 350 m N, koekuopasta heikohko kultt. kerros, josta ei löytöjä.

Löydöt: kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta. KM 21953

Tark. T. Jussila 1983

10. K a i v a n n o n h i e k k a

Kivikautinen asuinpaikka. I.

Inventointi nro 10.

Karjala, Kortemäki-Kortelampi 9:2

Omist. Bovallius-säätiö, toiminnanjoht. Matti Olin

Kouluhallitus, Hakankatu 2, 00530 Helsinki 53

Hoitaa: Metsätyönjoht. Matti Paappanen, Nikkarilan

kuulovammaisten talouskoulu, 76620 Pyhitty

Vuokraa: Pieksämäen metsästysseura/ toiminnanjoht.

Olavi Ryhänen, Karjalankatu 2, 76100 Pieksämäki

Kontiomäki, Kontioinen 6:69

Omist. 1/3 Eila Rinne, Kuttulammentie 4, 02730 Espoo

1/3 Mirja Huuhtanen, Parkontie 13, 50600 Mikkeli

1/3 Ritva Peltonen

3232 01 ISO-NAAKKIMA

x = 6899 44-84, y = 506 66-507 20, z = 112-115

Pieksämäen asemalta n. 11 km SSW, Naarajärvi-Kantala

maantien 8/12 km pylväältä 2 km E. Iso-Naakkiman järven

WN-rannalla, em. järven ja Pieni-Valkeinen lammen

välisellä mäntykankaalla, n. 600 m levyisellä ranta-

kaistalla.

Löydöt koekuopista rantavallin päältä, sekä lammen

rannalta puron NE puolelta. Rantavallin päällä asumus-

painanteita.

Löydöt: KM 21954 asb. keramiikkaa, kvartsi-iskoksia ja

palanutta luuta.

Tark. T. Jussila 1983

#### 11. M a r k e t a n h i e k k a

Kivikautinen asuinpaikka. I.

Inventointi nro 11.

Kontiomäki, Kontioinen 6:69

Omist. 1/3 Eila Rinne, Kuttulammentie 4, 02730 Espoo

1/3 Mirja Huuhtanen, Parkontie 13, 50600 Mikkeli

1/3 Ritva Peltonen

3232 01 ISO-NAAKKIMA

x = 6899 78, y = 506 78-508 14, z = 112,5

Kaivannonhiekasta (Pieksämäki 10) n. 600 m E, Ison-Naakkim-

an N-rannalla, rantavallin päällä n. 400 m matkalla,

järven ja suon välissä.

Rantavallin päällä asumuspainanteita.

Löydöt koekuopista.

Löydöt: KM 21955 asb. keramiikan muru, palanutta luuta

ja kvartsi-iskoksia.

Tark. T. Jussila 1983

12. P u r u n i e m e n k a n g a s

Kivikautinen asuinpaikka. II.

Inventointi nro 12.

Heitamäki, Niskaniva 1:14

Omist. Leila Korhonen, Vanha Kelkkamäki 24

00570 Helsinki

3232 01 ISO-NAAKKIMA

x = 6896 80, 503 64, z = n. 110

Pieksämäen asemalta n. 14,5 km SSW. Naarajoen N-rannalla, Etelä-Niskamäessä olevan Iso-Nivu järven S-puolelle ulottuvan drumliinin S-kärjessä, metsäautotien päässä.

Löydöt metsänlaikutusvaoista.

Löydöt: KM 21956 kvartsiesineitä ja -iskoksia.

Tark. T. Jussila 1983

13. V e m m e l l a h t i 1

Kivi- ja rautakautinen asuinpaikka. II.

Inv. nro 28.

Surnumäki

Omist. Erkki Taavitsainen, Kivitie 8,

76940 Nenonpelto

Pentti Karhunen, Lypsäjänkuja 8

76130 Pieksämäki 13

Laila Kaipainen, Väinämöntie 14

76150 Pieksämäki 15

3232 03 PIEKSÄMÄKI

x = 6819 44, y = 509 44, z = 120-125

Pieksämäen asemalta n. 9 km NNE, Pieksänjärven koillis-kulmalla olevan Vemmellahden pohjoisrannalla sijaitsevassa niemessä, kolmen mökkitontin alueella. Löydöt rakennustöiden takia raivatuilta alueilta ja koekuo-  
pista. Maasto kivikkoista kangasta.

Löydöt: KM 22016 kivi- ja rautakautista keramiikkaa ym.

Tark. M. Huurre - J.-P. Taavitsainen 1983

14. V e m m e l l a h t i 2  
Varhaismetallikautinen asuinpaikka. I.  
Inv. nro 29  
Kirkonkylä, RNro 5:25  
Omist.

3232 06 KUKKAROMÄKI

x = 6918 68, y = 510 14, z = 120

Pieksämäen asemalta n. 8,3 km NNE, Pieksänjärven koillisosassa olevan Vammellaan itärannalla. Pieni kangassaareke Härskiönlammesta Vammellaan laskevan ojan suun pohjoisrannalla. Löydöt koekuopista.

Löydöt: KM 22017 asbestikeramiikkaa

Tark. M. Huurre - J.-P. Taavitsainen 1983

KOHDEHAKEMISTO

Inv. nro	Paikka	Laatu	Suojelukohde
1.	Naarajärvi	kivik. as. p. II	1
2.	Hietalahti	kivik. as. p. II	2
3.	Siilinsalmi	kivik. as. p. II	3
4.	Selkäsaari	kivik. as. p. II	4
5.	Palokinsalmi	kivik. as. p. II	5
6.	Hako-Palokki	kivik. as. p. II	6
7.	Metsola	kivik. as. p. II	7
8.	Pieksänniemi	kivik. as. p. II	8
9.	Tuoppuniemi	kivik. as. p. II	9
10.	Kaivannonhiekka	kivik. as. p. I	10
11.	Marketanhiekka	kivik. as. p. I	11
12.	Puruniemenkangas	kivik. as. p. II	12
13.	Niskajärvi	kivik. irtol.	-
14.	Suopelto	kivik. irtol.	-
15.	Kailampi	veneeseen osat. hist.	-
16.	Koivula	kivik. irtol.	-
17.	Tuomarsaari	kivik. irtol.	-
18.	Neuvola	kivik. irtol.	-
19.	Anttila	kivik. irtol. (?)	-
20.	Siilinkangas	esihist. löytöp.	-
21.	Leppäkangas	rautak. irtol.	-
22.	Venetekemä	kivik. irtol.	-
23.	Voudinniemi	kivik. irtol.	-
24.	Korkeakangas	epäm. röykkiöitä	-
25.	-	kivik. irtol.	-
26.	-	kivik. irtol.	-
27.	-	rautak. irtol.	-



- |     |               |                         |    |
|-----|---------------|-------------------------|----|
| 28. | Vemmellahti 1 | rautak. ja kivik. as.p. | 13 |
| 29. | Vemmellahti 2 | varh. metallik. as. p.  | 14 |
| 30. | Ketvele etel. | kivik. irtol.           |    |

KOHDEHAKEMISTO LAADUN MUKAANKivikausi:Asuinpaikat

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 28

Irtolöydöt

13, 14, 16, 17, 18, 19, 22, 23, 25, 26, 30

Varh.metallikausi:Asuinpaikat

29

Rautakausi:Asuinpaikat

28

Irtolöydöt

21, 27

Ajaltaan epämääräiset kohteetEpäm. rauniot

24

Muuta

20, 15

KOhteiden suhde vesistöihin

Lyhenteet: L = laskettu...m, A = (kivik.) asuinpaikka,

I = irtolöytö, R = rautak., V = varh. met. kautinen, k = keramiikkaa, ak = asb. ker. x = kvart-  
sia, (järvi) = lähin järvi.

vesistö	järvi	m	m.y.p.	kohde laatu	inv.	löytö	alinkork.
							n. m
Saimaa	Ruokojärvi	118,5	5 L n. 1 m	A	9	x	120
"	Kailampi	120,9		I	15		-
Puula	Naarajärvi	110,7		A	1	k ak x	114
"	- " -			A	2	x	111
"	"			A	3	k x	113
"	"			A	4	x	110
"	Palokki			A	5	x	117
"	Hako-Palokki	110,7		A	6	k x	113
"	(Ala-Siili)	113,1		A	7	x	115
"	Iso-Naakkima	111,1		A	10	ak x	112,5
"	- " -			A	11	ak x	112,5
"	Naarajoki	108		A	12	x	110
"	Niskajärvi	106,8		I	13	kourut.	115
"	Kyyvesi	100,5	L 2 m	I	14	x	108
"	(Naarajärvi)			I	16	reikäk.	121
"	Pitkäsjärvi	103,4		I	18	"	110
"	Niskajärvi	106,8		I	19	"	110
"	Naarajärvi	110,7		I	20	luuta	115
"	"			RI	21	keihk.	-
"	Kyyvesi	100,5	L 2 m	I	23	tasat.	-
"	(Naarajärvi)			-	24	epäm.r.	115

vesistö	järvi	m m.y.p.	laatu	kohde inv.	löytö	alinkork. n. m
Puula	Kyyvesi	100,5 L 2 m	I	25	tasat.	-
Päijänne	Pieksänjärvi	118,8L 0,9 m	A	8	ak x	120
"	- " -		RA	28	k k x	120
"	- " -		VA	29	ak x	120
"	- " -		I	17	tasat.	121
"	- " -		RI	27	tulusk.	-
"	Haapajärvi	102,1	I	26	kourut.	-
"	Venetekemä	140,1	I	22	"	-

KOhteiden JAKAUTUMINEN KARTTALEHDITTÄIN

peruskartta	kohteet
3214 09	22
3214 10	14, 18, 23, 25(?)
3214 11	13, 16, 19
3232 01	10, 11, 12
3232 02	1, 2, 3, 4, 5, 6, 20, 21, 24
3232 03	7, 8, 17, 27, 28, 29
3232 04	30
3232 05	9, 15

ESINEHAKEMISTO

Kivikaudelta:

KM nro	laatu	nimi	inv. nro
1609	kourutaltta	Venetekemä	22
2062	tasataltta	-	25
2422	tasataltta	Voudinniemi	23
14740	reikäkivi	Neuvola	18
20920	kaiv. löytöjä	Naarajärvi	1
20998	reikäkivi	Koivula	16
21519	kaiv. löytöjä	Naarajärvi	1
21537	kvartsia	Selkäsaari	4
21678	asb. ker., luuta, kvart- sia, hioimenpala	Pieksänniemi	8
21946	kvartsia, luuta, kuonaa	Hietalahti	2
21947	keram. luuta, kvartsia, kiviesin. katkelma	Siilinsalmi	3
21948	kvartsia, malmia	Selkäsaari	4
21949	kvartsia	Palokinsalmi	5
21950	ker. pala, luuta, kvartsia	Hako-Palokki	6
21951	kvartsia	Metsola	7
21952	keram., luuta, kvartsia	Pieksänniemi	8
21953	kvartsia, luuta	Tuoppuniemi	9
21954	asb. keram., kvartsia, luuta, kuonaa	Kaivannonhiekkä	10
21955	keram. luuta, kvartsia	Marketanhiekkä	11
21956	kvartsia	Puruniemenkangas	12
21957	luuta	Siilinkangas	20
21958	kvartsia	Suopelto	14

KM nro	laatu	nimi	inv. nro
21959	kvartssia	Niskajärvi	13
22022	tasataltta	Tuomarsaari	17
22023	kourutalтта	Niskajärvi	13
22016	keramiikkaa, luuta, kvart.	Vemmellahti 1	28
22025	reikäkiven teelmä	Ketvele Et.	30

Kuopion museo

1547	kourutalтта	Ketvele Et.	26
------	-------------	-------------	----

Varhaismetallikaudelta:

22017	keramiikkaa, luuta	Vemmellahti 2	29
-------	--------------------	---------------	----

Rautakaudelta:

22024	M-tyypin keih.kärki	Leppäkangas	21
22016	keramiikkaa, luuta	Vemmellahti 1	28

Porin museo

3519	soikea tuluskivi	Vuolteenjärvi	27
------	------------------	---------------	----

NEGATIIVILUETTELO

numero	aihe
57935	PIEKSÄMÄKI 3, koilliseen, asumuksenpohja viemärikaivannon takana. Ranta vasemmalla.
57936	PIEKSÄMÄKI 3, lännestä, alueen eteläisin osa
57937	" " " etelä osa
57938	" " " keskiosa
57939	" " " "
57940	" " " "
57941	" " " pohjoisosa
57942	" " " pohjoisin osa
57943	PIEKSÄMÄKI 4, saaren länsipuoli etelästä
57944	" " itäpuoli "
57945	" etelään, saaren itäosassa, koekuoppa rannasta kvartsit tältä kohtaa.
57946	PIEKSÄMÄKI 24, röykkiö 1
57947	" röykkiö 1
57948	" röykkiö 3
57949	" röykkiö 4, etelästä
57950	" röykkiö 5
57951	" röykkiö 5
57952	" röykkiö 6
57953	" röykkiö 8
57954	" röykkiö 10 etelästä
57955	" röykkiö 10 pohjoisesta
57956	Hiilihauta Palokinsalmen itäpuolella
57957	PIEKSÄMÄKI 13, kourutaltan löytöpaikka etelästä
57958	" " " "



57959	PIEKSÄMÄKI 18, reikäkiven löytöpaikka kaakkoon Neuvolan tilan tilustien risteyksestä
57960	" " " etelään
57961	" " " koilliseen
57962	" " " etelään
57963	PIEKSÄMÄKI 18, reikäkiven löytöpaikka koillisesta
57964	PIEKSÄMÄKI 8, kääntöpaikka ja kolme asumuksenpoh- jaa linjassa suuntaan 185 <sup>o</sup> .
57965	PIEKSÄMÄKI 8, asumuksenpohja partioleirillä, etelästä
57966	" " " "
57967	" partiomaja etelästä
57968	" " "
57969	Partaharju suurisuon pohjoispuolelta itään
57970	PIEKSÄMÄKI 15, veneen emäpuiden löytöpaikka etelästä.
57971	" suo ja Kailampi pohjoisesta
57972	PIEKSÄMÄKI 9, koekuoppa koillisesta
57973	PIEKSÄMÄKI 5, katkaistu tulvavalli, jonka alla kultt. kerros, lounaasta.
57974	PIEKSÄMÄKI 5, profiili panoraama tulvavallin leik- kauksesta, länsilounaasta
57975	" " " " "
57976	" " " " "
57977	" " " " "
57978	" " " " "
57979	" " " " "
57980	PIEKSÄMÄKI 5, yleispanoraama länsilounaasta
57981	" " "
57982	" " "
57983	PIEKSÄMÄKI 6, löytöpaikka koillisesta

57984	PIEKSÄMÄKI 6, asuinpaikka luoteesta
57985	" " "
57986	PIEKSÄMÄKI 10, panoraama puron luota itään/koilliseen
57987	" " " "
57988	" " " "
57989	" panoraama deltan harjalta lounaaseen
57990	" " " " purolle "
57991	" " " " etelään
57992	" " " " " +
57993	" " " " koilliseen
57994	" " " " itään
	etualalla 115 m terassi, laakso ja sitten rantavalli
57995	PIEKSÄMÄKI 10, rantaviiva purolta pohjoiskoilliseen
57996	" , mets.seuran maja, hist. pajanpaikka
57997	PIEKSÄMÄKI 11, asuinpaikka, rantavalli idästä
57998	PIEKSÄMÄKI 7, panoraama, asuinpaikka, raivatun suon takana rantapenkalla. Lounaasta.
57999	" " " " "
58000	" " " " "
58001	PIEKSÄMÄKI 6, oikealla. Hako-Palokki ja Palokinsalmi
58002	" " , kaakosta.
58003	PIEKSÄMÄKI 5, salmen itäranta, tulvavalli. Koillisesta vallin pohj. puoli
58004	" " " " "
58005	PIEKSÄMÄKI 2, Loma Trion terassilta pohjoiseen
58006	" " " pohj. koilliseen
58007	PIEKSÄMÄKI 3, Kunnan viemäriinjalle ajo-esteeksi toimittamat kivenjätkäleet, pumppuasemalta pohjoiseen

## DIALUETTELO

KM NRO

- 7538 1. Pieksämäki 3, pohjoiseen pumppuasemalta, viemäri linja.
- 7539 2. Pieksämäki 3, kaakkoon " , maalaamo.
- 7540 3. Pieksämäki 4, lounaasta
- 7541 4. Pieksämäki 5, lounaasta, asuinp. taimiston ja metsän rajalla. Villinpää oik.
- 7542 5. Pieksämäki 5, kuten edellinen, valli vas.
- 7543 6. Pieksämäki 5, tulvavallin leikkaus, kulttuurikerros.
- 7544 7. Pieksämäki 5, yksit. kohta vallin leikkauksesta. Eteläosa.
- 7545 8. - " - - " - - " - . Keskiosa.
- 7546 9. - " - - " - - " - . Pohj. osa.
- 7547 10. Pieksämäki 6, etelästä, löytöaluetta ulkovarastolla.
- 7548 11. - " - pohjoisesta, - " -
- 7549 12. Pieksämäki 7, lounaasta, etualalla suo, sitten rantapenger.
- 7550 13. Pieksämäki 8, kääntöpaikalta pohjoiseen, partiomaja.
- 7551 14. - " - , etelään, linjassa kolme asumuspainannetta.
- 7552 15. - " - , pohjoiseen partioleiri.
- 7553 16. Pieksämäki 10, puron luota koilliseen, rantavalli.
- 7554 17. - " - - " - rantaviiva.
- 7556 18. Pieksämäki 11, länteen, rantavalli.
- 7555 19. Pieksämäki 13, reikäkiven löytöpaikka ja muin. rantapenger.
- 7557 20. Pieksämäki 24, epämääräinen röykkiö no 2.
- 7558 21. - " - - " - no 4.
- 7559 22. - " - - " - no 5.
- 7560 23. Veden kalvama siirtolohkare Palokin tilan mailla n. 7 m järven nyk. pintaa ylempänä.

INVENTOINTIKOhteet

PIEKsÄMÄKI 1-27, 30

sivut 26-71

PIEKSÄMÄKI 1

PIEKSÄMÄKI MLK

Vilhula

Naarajärvi

PK 3232 02 NAARAJÄRVI

x = 6906 90 - 6907 80

y = 502 33-60

z = n. 114

tl. Siilinkangas RN:o 8:114

om. Marja Roschier

os. Mäenpään kartano, 76130 Pieksämäki 13

vuokr. Rakel Frilander, Niilontie 2 D 35, 76150 Pieksämäki 15

Anni Kosunen, Kaakinmäenkatu 5-7 A, 76120 Pieksämäki 12

Kaarina Räsänen, Keskuskatu 34 B, 76100 Pieksämäki 10

Lomatrio Ky, 76850 Naarajärvi

Rakennustyöläisten Liitto os. 197, Keski-Suomen aluejärjestön

Pieksämäen tsto., Savontie 1, 76100 Pieksämäki 10

tl. Veikkola RN:o 8:7

om. Sotainvalidien Veljesliiton Pieksämäen Seudun Sotainvalidit r.y.

os. Keskuskatu 20, 86100 Pieksämäki 10

vuokr. TVL, Pieksämäen Tiemestariipiiri, 76850 Naarajärvi

Naarajärvi, kivikautinen asuinpaikka II

Löydöt: KM 20920, 21519, kivikautisia asuinpaikka löytöjä, tyypill.

kampaker,. asbestiker. ym.

Tutkittu: H. Matiskainen 1982, KM 21519

T. Jussila 1983 KM 22019

Tark. M. Huurre 1981 KM 20920

Inventointi 1983

Asuinpaikka sijaitsee n. 7 km Pieksämäen asemalta SW, Naarajärven N-osassa, W-rannalla, n. kilometrin matkalla Naarajoensuun ja Lomatrio-leirintäalueen välillä, Pieksämäki-Kangasniemi ja Kantala maanteiden E puolella. Se on tasaisella mäntykankaalla n. 3 m korkean, jyrkän rantatörmän päällä. Rantatörmä on kulunut ja osia asuinpaikasta on sortunut järveen. Alueella on havaittavissa kaksi eri muinaista rantavallia.

Alue tuli museoviraston tietoon v. 1980 veturinkuljettaja Pekka Tarkiaisen ilmoittamana. Paikan totesi asuinpaikaksi maist. Huurre virkamatkallaan 1981. Tuolloin tehtiin asp. havainnot alueen eteläosista. Ks. H. Matiskaisen kaivauskertomus 1982 ja T. Jussilan kaiv.kertomus 1983, museoviraston esihist. tston topografisessa arkistossa.

V. 1982 tutkimusten yhteydessä kartoitettiin asuinpaikan laajuutta Naarajoen suulta rakennustyöläisten mökille asti, rantatörmän juurelta, rantavedessä olevien kvartsi-iskosten ja -esineiden esiintymisen perusteella (ks. kartta s.

Kävelin rantavedessä rak.työläisten mökiltä alkaen Lomatrion ravintola/bensa-asemalle asti ja merkitsin kvartsihavainnot kartalle (s. ~~69~~ 70 )  
Keräsin pienen osan kvartseista talteen (KM 22019:  
Havainnot lopuivat n. 150 m ravintolasta S, puolessavälin leirintäaluetta, jossa jyrkkä rantatörmä loivenee. Lomatrion ravintolan edusta on täytemaata. Alue liittyy n. 150 m N, Hietalahden kivikautiseen asuinpaikkaan (Pieksämäki 2).

Leirintä-alueen S-puolella on 50 m leveä maakaistale, joka on Veikkolan tilaa, RN:o 8:7. Tein useita koekuoppia tämän tilan S-rajalta n. 10 m matkalla S. En havainnut mitään esihistoriallista, vaikka rantavedessä tällä kohtaa olikin muutamia kvartseja.

Maaperä: Hiekkamuodostuma, delta

Maalaji: Tasarakeinen hiekka

Ks. kartta s. 74 valok. s.

PIEKSÄMÄKI 2

PIEKSÄMÄKI MLK

Vilhula

Hietalahti

PK 3232 02 NAARAJÄRVI

x = 6908 15

y = 502 70

z = 111-114

tl. Siilinkangas RN:o 8:114

om. Marja Roschier

os. Mäenpään kartano, 76130 Pieksämäki 13

vuokr. Vilho Muhonen, 76850 Naarajärvi

Aili Paajanen, Savontie 51 C, 76100 Pieksämäki 10

Hietalahti, kivikautinen asuinpaikka II

Löydöt: KM 21946, kvartsikaavin, -iskoksia, palanutta luuta,  
reikäkivi, joka on joutunut hukkaan.

Inventointi 1983

Asuinpaikka sijaitsee n. 6,5 km Pieksämäen asemalta WSW. Mäntykankaalla Naarajärven N-rannalla, heti Pieksämäki-Jyväskylä-Kangasniemi teiden risteyksen E-puolella.

Alue ulottuu 100 m risteyksestä E, Paajasen mökille asti, sekä rantatörmän päällä että sen osin loivahkolla, S-viettävällä rinteellä.

Veturinkuljettaja Pekka Tarkiainen kertoi eläkeläinen Vilho Muhosen löytäneen ilmeisesti kvartsi-iskoksia. Käydessäni paikalla antoi Vilho Muhonen minulle löytämänsä kvartsikaapimen ja -iskoksia, sekä kuonan palan.

Kaavin oli löytynyt mansikkamaata pohjustettaessa talon S-puolelta rannasta, n. 70 cm syvyydestä nykyisestä maanpinnasta, nykyisen järvenpinnan tasosta.

Kaivannossa hän oli havainnut pyöreän n. metrin läpimittaisen kiveyksen, jossa oli ollut hiiltä. "Kuin uuninpohjan". Sieltä löytyi myös reikä-

kivi, joka tungettiin rantapengerryksen sisään. Esinettä ei ponnekkaasta penkomisesta huolimatta enää löytynyt. Nyt paikalla on mineraalimaan päällä n. 30 cm ruokamultaa.

Vastaavanlainen kiveys oli löytynyt rantapenkan päältä talon N-puolelta, jälleen kasvimaan pohjustuksessa. Täältä oli Vilho Muhonen löytänyt kvartsi-iskoksia, sekä kuonanpalan. Tälläkin paikalla on nyt parikymmentä senttiä paksusti täytemaata.

Kaivoin koekuopan n. 35 m Muhosen talosta E, 10 m Paajasen mökiltä W, rantatörmän päälle. Kuopasta löytyi palanutta luuta.

Maaperä: Hiekkamuodostuma, delta

Maalaji: Tasarakeinen hiekka

Ks. kartta s. 74

valok. s.



PIEKSÄMÄKI 3

PIEKSÄMÄKI MLK

Vilhula

Siilinsalmi

PK 3232 02 NAARAJÄRVI

x = 6908 00-33

y = 503 20-30

t1. Siilinkangas RN:o 8:114

om. Marja Roschier

os. Mäenpään kartano, 76130 Pieksämäki 13

vuokr. Teollisuus ja rakennusmaalaamo Mononen, 76850 Naarajärvi

Siilinsalmi, kivikautinen asuinpaikka II

Löydöt: KM 21947, saviastianpala, kiviesineen katkelma, palanutta luuta ja kvartsi-iskoksia.

Inventointi 1983

Asuinpaikka sijaitsee n. 6 km Pieksämäen asemalta WSW, Pieksämäki-Jyväskylän tien S-puolella, Naarajärveen laskevan Siilinsalmen E-rannalla, tasaisella mäntykankaalla.

Alue ulottuu tieltä 350 m S-SSE. Alueella on viemäripumppuasema 170 m S tieltä (x = 6908 17, y = 503 17), rannassa. Pumppuasemalta on kaivettu viemäri rantatörmää pitkin N, sekä suuntaan NE. Rantatörmää on möyhitty tällöin 4-6 m leveydeltä.

N. 60 m pumppuasemalta SE on parakissa toimiva rakennusmaalaamo ja sen ulkovarasto. Pumppuasemalle ja rak. maalaamon ulkovarastolle menevä tienpätkä on pahasti möyhiintynyt, sekä hyödyttö, että huviajelman johdosta, mikä on särkenyt asuinpaikkaa. Viemärikaivuun seurauksena paljaaksi hiekaksi jääneellä linjalla on ajettu "rallia" autoilla ja mopoilla. Kunnan toimesta tämän linjan tukkeeksi asetettiin kolme isoa

kivenjärkelettä. Rak. maalaamosta SE on talo ja kaksi kesämökkiä, joiden alle on S osa asuinpaikasta jäänyt.

Veturinkuljettaja Pekka Tarkiainen ilmoitti puhelimitse museovirastolle löytäneensä ilmeisesti kivikautisen asuinpaikan Siilinsalmelta. Käydessäni paikalla Tarkiainen luovutti minulle jo täyttämänsä löytö-ilmoituskaavakkeen sekä löydöt.

Tarkiainen oli kaivanut koekuopan rannasta 24 m ja tien kestopäällysteen reunasta 31 m S. Kuopasta oli löytynyt kiviesin. katkelma (KM 21947:2), sekä palanutta luuta (KM 21947:1) ja kvartsi-iskoksia (KM 21947:3). Paikalla oli 25 cm paksu likakerros 20 cm syvyydestä alkaen.

Toisen koekuopan Tarkiainen oli kaivanut edellisestä 26 m S, rannasta n. 20 m. Kuopasta oli tullut saviastianpala sekä kvartsi-iskos (KM 21947:4). Tällä paikalla on selvä asumuspaikanne, halkaisijaltaan E-W suunnassa 7 m, N-S suunnassa 9 m. Viemärikaivanto hipaisee asumuksen pohjaa rannanpuolella. Asumuksen pohja on muuten koskematon.

Tarkiainen oli kerännyt viemärikaivannon jäljiltä paljaaksi jääneestä mineraalimaasta kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta (KM 21947:7, 8).

Kaivoimme Tarkiaisen kanssa koekuopan pummuasemalta 30 m ES. Kuopasta löytyi palanutta luuta ja kvartsi-iskoksia (KM 21947:5, 6). Paikalla on halkaisijaltaan 5 m painanne, rantatörmän päällä. Välittömästi painanteen vieressä on ulkovarasto-alue, jossa kuorma-autot ym. ovat pahoin möyhineet maan rikki.

Poimin talteen muutamia kvartsi-iskoksia talon ja kahden kesämökin pihatantereilta (KM 21947:9).

Pumppuasemalta löytämiään kvartsikimpaleita on hra Ano Penttinen vienyt kotipihalleen, jossa särkenyt nämä vasaralla ja heittänyt jätteet talonsa SE-puolelle vitakkoon (x= 6908 47, y = 503 18). Jäännökset muistuttavat esihist. kvartsi-iskoksia.

Tarkastuksessa mukana oli P. Tarkiainen. Tapasin paikalla maanomistajan sekä paikallisen lehdistön edustajia.

Maaperä: moreenimuodostuman W-kupeessa hiekkakerrostuma  
Maalaji: hienohiekka

Ks. kartta s. 74

valok. s. 89 K.1-2

PIEKSÄMÄKI 4

PIEKSÄMÄKI MLK

Karjala

Selkäsaari

PK 3232 02 NAARAJÄRVI

x = 6906 56

y = 503 40

yhteismaata

Selkäsaari: kivikautinen asuinpaikka IILöydöt: KM 21537, 21948, kvartsi-iskoksia. -esineitäInventointi 1983

Selkäsaari on 100 x 70 m kokoinen saari Naarajärven keskellä, 1,1 km ESE Naarajoen suulla (Pieksämäki 1).

Saari on kivikkoinen ja nousee korkeimmillaan 5 m järven pinnan yläpuolelle. Eteläranta on alavaa, hiekkapohjaista ja vähäkivisempää.

Veturinkuljettaja Pekka Tarkiaainen toimitti v. 1982 silloiselle Naarajärven tutkimuspaikalle H. Matiskaiselle Selkäsaaresta löytämiään kvartsisesineitä ja -iskoksia. Kvartsit olivat löytyneet saaren S-rannan E-puolelta rantavedestä, suuren (n. 1,5 x 2 x 2 m) rantakiven ympäriltä.

Käydessäni paikalla P. Tarkiaisen kanssa oli vesi niin korkealla, että emme rantavedestä löytäneet mitään. Kaivoimme S-rannalle E-puolelle tasaiselle vesijättöhietikolle koekuopan, mutta emme havainneet mitään esihistoriallista.

N. 10 m N isosta rantakivestä on halkaisijaltaan 1,5 m kuopanne, johon teimme koekuopan. Kuopasta tuli kvartsi-iskoksia sekä järvimalmia ja hiiltä.

Maaperä: isokivistä moreenia

Maalaji: hiekkaa

Ks. kartta s. 74

valok. s.

PIEKSÄMÄKI 5

PIEKSÄMÄKI MLK

Kirkonkylä

Palokinsalmi

PK 3232 02 NAARAJÄRVI

x = 6907 54-51

y = 501 45-63

z = n. 117

tl. Taimi-Palokki RN:o 9:35

om. Suomen valtio, Metsähallitus, Mikkelin hoitopiiri  
vuokr. Metsänjalostussäätiö, Taimitarha, 76850 Naarajärvi

tl. Ollinmaa RN:o 9:37

om. Metsänjalostussäätiö, Taimitarha, 76850 Naarajärvi

Palokinsalmi, kivikautinen asuinpaikka II

Löydöt: KM 21949

Inventointi 1983

Asuinpaikka sijaitsee n. 8 km Pieksämäen asemalta WSW, Palokin ja Hako-Palokin välisen salmen molemmin puolin, Hietämäen maantien N-puolella.

Pää-osa asuinpaikasta on salmen W-puolella, tilan RN:o 9:35 alueella, ulottuen salmesta n. 120 m WSW. Salmen E-puolella ulottuu asuinpaikka n. 10 NNE rannasta, 70 m maantieltä N.

40 m salmesta WSW alkaa taimitarhaksi raivattu alue, jossa maa on tasoitettu ja kynnetty n. 20 cm syvyydelle. Palokkia kiertää n. 117-118 m korkeudella tulvavalli. Tarun mukaan salmi on syntynyt yht'äkkiä hist. aikana. Merkeistä päätellen taru pitääkin paikkansa (Ks. s. 68)

Salmen W-puolelle on taimitarhaa raivattaessa katkaistu kohtisuoraan, karttasuunnassa 70-250 kulkeva n. 10 m leveä ja n. 1 m korkea tulvavalli. Tätä leikkausta puhdistaussani havaitsin paksun hiili- ja lika- maakerroksen vallin sisällä ja alla. Ks. s. Käsikairalla koetellen havaitsin likamaan jatkuvan vallin alla yhtenäisenä 40 m salmelle asti, sekä samaisen tulvavallin alla n. 10 m salmen toisella

puolella. Käsikairalla havaitsin likamaan ulottuvan n. 2-10 m vallin molemmille puolille. Vallin N-puolella on tiivis ja kova tulvahiekka-kerros, joka vaikeutti havaintojen tekoa kairaamalla.

Taimitarhaksi raivatulta alueelta keräsin kvartsi-iskoksia ja kaksi kvartsikaavinta. Löydöt tulivat tasaiseksi raivatun vallin jatkeelta ja sen N-puolelta.

Asuinpaikka lieneekin jatkunut yhtenäisenä nykyisen salmen yli ja osittain tuhoutunut Palokin murtautuessa salmesta, osittain jäänyt murtautumista edeltäneen tulvan alle. W-osa asuinpaikasta on ainakin pintaosaltaan tuhoutunut taimitarhaa raivattaessa.

Mukanani tarkastuksessa oli arkeologi Pirjo Jussila sekä veturinkuljettaja Pekka Tarkiainen.

Maaperä: hiekkamuodostuma, delta, sekä ~~tuve~~<sup>TULVA</sup>kerrostuma  
Maalaji: tasarakeinen hiekka

Ks. valok. s. 90 ~~v. 3-5~~ kartta s. 75 ~~piirros~~.

PIEKSÄMÄKI 6

PIEKSÄMÄKI MLK

Vilhula

Hako-Palokki

PK 3232 02 NAARAJÄRVI

x = 6907 32

y = 502 00

z = n. 113

tl. Taimitarha 8:59

om. Suomen valtio, Metsähallitus, Mikkelin hoitopiiri

vuokr. Metsänjalostussäätiö, Taimitarha, 76850 Naarajärvi

Hako-Palokki, kivikautinen asuinpaikka II

Löydöt: KM 21950, saviastianpala, palanutta luuta, kvartsisiesine ja  
-iskoksia.

Inventointi 1983

Asuinpaikka sijaitsee Pieksämäen asemalta n. 7,5 km SW, Hako-Palokin NE-rannalla. Asuinpaikalla on taimitarhan ulkovarastoalue, josta on työnnetty pintamaa traktorilla rantapenkelta alas. Osa asuinpaikasta on vanhan metsätien alla.

Keräsin paljaalta mineraalimaan pinnalta palanutta luuta ja kvartsi-iskoksia n. aarin alalta. Paikalta löytyi myös pieni saviastian pala. Muutaman kvartsin löysin hajalöytönä parinsadan metrin matkalta rantatieltä WN suuntaan.

Maaperä: hiekkamuodostuma, delta

Maalaji: tasarakeinen hiekka

Ks. kartta s. 75

valok. s.

PIEKSÄMÄKI 7

PIEKSÄMÄKI MLK

Vilhula

Metsola

PK 3232 03 PIEKSÄMÄKI

x = 6910 52

y = 502 58

z = 115-116

tl. Metsola RN:o 6:37

om. mv. Lauri Ihalainen

os. 76820 Vilhula

Metsola, kivikautinen asuinpaikka II

Löydöt: KM 21951, kvartsiesine, -iskoksia. Reikäkiven teelmä joka on joutunut hukkaan.

Inventointi 1983

Metsolan tila sijaitsee n. 6 km W Pieksämäen asemalta, Vilhulan kylässä, Maaselän vedenjakajaharjanteen SW rinteellä.

Veturinkuljettaja Pekka Tarkiainen kertoi nähneensä tilan pihapiirissä kiven, jossa oli näkynyt reiänalut. Tilan isäntä Lauri Ihalainen kertoi kiven olleen n. 15 cm pitkä ja n. 10 cm leveä, soikiomainen ja litteä, jossa oli molemmin puolin n. 1 cm syvät ja 2 cm laajat reiänalut. Kiveä ei etsiskelystä huolimatta löytynyt. Löytöpaikkaa tarkastaessani havaitsin kvartsi-iskoksia n. 100 x 40 m alueella. Keräsin nämä talteen.

Löytöalue on Metsolan tilan rakennusten WSW-puolella n. 40 m pihatieltä, lounaaseen viettävällä viljapellolla, kahden peltotien välisellä alueella, muin. rantaterrassilla.

Mukanani oli tarkastuksessa arkeologi Pirjo Jussila ja veturinkuljettaja Pekka Tarkiainen.

Maaperä: moreenimuodostuman. drumliinin, kupeessa hiekkakerrostuma,



muinainen rantaterassi- ja törmä, joka laskee ojitettuun suohon jyrkästi.  
Maalaji: hieno hiekka

Ks. kartta s. 76      valok. s.

PIEKSÄMÄKI 8

PIEKSÄMÄKI MLK

Kirkonkylä

Pieksänniemi

PK 3232 03 PIEKSÄMÄKI

x = 6918 14-52

y = 509 80

z = n. 120

tl. Partamatti RN:o 5:26

om. Pieksämäen kaupunki srk.

os. Savontie 5, 76100 Pieksämäki 10

vuokr. Pieksämäen Metsäsissit/Eino Koponen

Kukkarokatu 7, 76120 Pieksämäki 12

Pieksänniemi, kivistinen asuinpaikka II

Löydöt: KM 21678 asb. keram., hioimenkappale, kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta.

KM 21952 asb. keram., kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta

Inventointi 1983

Asuinpaikka sijaitsee n. 8 km NNE Pieksämäen asemalta ja n. 2,3 km Partaharjun seisakkeelta NW, harjasta muodostuneen Pieksänniemen kärkeässä, sen W rannalla.

400 m niemen NNE-puolella on järven laskujoen, Haapajoen suu. Niemen äärimmäisin, 20-40 m kapea, 200 m pitkä kärki on vesijättömaata, eikä kuulu asuinpaikkaan. Pieksänjärveä on laskettu 50-luvun alussa n. 90 cm.

Alueella on partiolaisten maja, sekä ulkorakennus. Majalle tuleva tie on suljettu puomilla 100 m majan S-puolella. Tien tullessa rantaan, ennen puomia on paikalle muodostunut rannassa veneitä pitävien ihmisten kääntö- sekä pysäköintipaikka.

Veturinkuljettaja Pekka Tarkiainen havaitsi syksyllä 1982 Pieksänniemen

tien päässä, kääntöpaikan S-puoella kaksi painauma, joita hän epäili asumuspainanteiksi. Tarkiainen teki painaumiin yht. kaksi koekuoppaa, joista löytyi kiviesin. katkelma, asb. keramiikkaa, palanutta luuta ja kvartsi-iskoksia. KM 21678.

Käydessäni paikalla totesin Tarkiaisen havainnot oikeaksi. Kääntöpaikan alapuolella, S-puolella on kaksi asumuspainannetta, halkaisijaltaan 5 m, 25 m päässä toisistaan. Asumuspainanteita on pahasti pengottu Tarkiaisen käynnin jälkeen. Kummassakin painanteessa oli useita "koekuoppia", joita kylläkin oli yritetty siististi peittää.

Havaitsin kolmannen asumuspainanteen ylempänä, heti kääntöpaikan N-puolella: Asumuspainanteet ovat jonossa neulasuunnassa  $185^{\circ}$ . Partiomajan kuluneesta pihatantereesta keräsin kvartsi-iskoksia.

Partiomajasta 100 m WNN havaitsin asumuspainanteen, halkaisijaltaan N-S suunnassa 6 m, W-N suunnassa 8 m. Painanteeseen oli kaivettu partiolaisten jätekuoppa, jossa havaitsin esihist. kulttuurikerroksen sekä keramiikan murun. Läheisestä tuulenkaadosta löysin palanutta luuta ja pari asb. keramiikan murua.

Maaperä: sora muodostumasta vaihettava hiekkamuodostuma. Harju.

Maalaji: hiekka

Ks. kartta s. 77      valok. s. 91 k. 6-8

PIEKSÄMÄKI 9

PIEKSÄMÄKI MLK

Pyhitty

Tuoppuniemi

PK 3232 05 PYHITTY

x = 6905 96 (-6906 34)

y = 515 80 (-88)

z = 120

t1. Tuoponkangas RN:o 2:48

om. Pieksämäen kaupunki, Pertinkuja 1, 76100 Pieksämäki 10

Tuoppuniemi, kivikautinen asuinpaikka II

Löydöt: KM 21953, kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta

Inventointi 1983

Asuinpaikka sijaitsee n. 8 km Pieksämäen asemalta ESE, Ruokojärven keskikohdalla, W-rannalla, mäntykankaalla. Asuinpaikka havainnot kankaan S-päästä, Koitinniemenestä.

Alue on kauttaaltaan tasaista, matalaa mäntyä kasvava, hiekkakangasta, jossa on tiheähkö aluskasvillisuus ja paksu sammalpeite. Tasainen kangas jatkuu Koitinniemenestä 400 m N.

Kaivoin koekuopan Koitinniemeen päättyvän metsäautotien päähän. Kuopasta löytyi palanutta luuta ja kvartsi-iskoksia, sekä vahva likamaakerros. Koekuopan W-puolella rantatörmällä on kaksi komeata tervahaudan jäännöstä.

Tein pari koekuoppaa rantatörmän päälle N-suuntaan, mutta en havainnut mitään esihistoriallista. Hiekkakankaan N-päähän kaivoin koekuopan, jossa näkyi ~~sekä~~ heikko likamaakerros. Tästä kuopasta ei tullut löytöjä. Tuoppuniemenestä tulee Pieksämäen kaupungin retkeily- ja virkistysalue.

Mukanani tarkastuksessa oli Pekka Tarkiainen ja Reijo Rossi.

Maaperä: hiekkamuodostuma, delta

Maalaji: tasarakeinen hiekka

Ks. kartta s. 78

valok. s. 93 12.11

PIEKSÄMÄKI 10

PIEKSÄMÄKI MLK  
 Karjala/Kontiomäki  
 Kaivannonhiekkä

PK 3232 01 ISO-NAAKKIMA

x = 6899 44-84

y = 506 66 - 507 20

z = 112-115

tl. Kortemäki - Kortelampi RN:o 9:2

om. Bovallius-säätiö

os. toiminnanjohtaja Matti Olin, Kouluhallitus

Hakankatu 2, 00530 Helsinki 53

hoitaa: Metsätyönjohtaja Matti Paappanen, Nikkarilan kuulovammaisten  
 talouskoulu, 76620 Pyhitty

vuokr. Pieksämäen metsästysseura/toiminnanjoht. Olavi Ryhänen,

Karjalankatu 2, 76100 Pieksämäki

tl. Kontioinen RN:o 6:69

om. 1/3 Eila Rinne, Kuttulammentie 4, 02730 Espoo

1/3 Mirja Huuhtanen, Parkontie 13, 50600 Mikkeli

1/3 Ritva Peltonen

Kaivannonhiekkä, kivikautinen asuinpaikka I

Löydöt: KM 21954 asb. keramiikkaa, kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta.

Inventointi 1983

Asuinpaikka sijaitsee n. 11 km Pieksämäen asemalta SSW, Iso-Naakkima järven NW-rannalla, Pieni-Valkeinen lammesta laskevan puron molemmin puolin, yht. n. 600 m leveällä kaarevalla ja avoimella rantakaistalla.

Alue on karua puolukka- ja varpukangasta, harvapuista hyvinhoidettua mäntymetsää.

Pääosin asuinpaikka on n. 20 m leveällä, 2-3 m korkean rantavallin päällä. Puron W-puolella, alueen W-laidalla, on valli loivempi ja matalampi. Vallin takana on metsää kasvanut suo, joka on nyt hakattu ja aurattu. Länteen mentäessä valli jyrkkenee ja kohoaa. Puron SW-puolella

on Pieksämäen metsästysseuran maja ja sauna. Puro on tilan ja kylän rajana, W-puolen ollessa Karjalan kylän maita.

Puron E-puolella rantavalli on molemmin puolin jyrkkä. Rantavallin takana on kapea laakso, josta nousee jyrkästi 5 m korkeammalle jäätikkökoidelta-alueen S-reuna, muodostaen loivan terassin 115 m korkeudelle y.m.p. Tältä terassilta nousee maa edelleen jyrkästi vielä 5 m, 120 m korkeuteen. Pohjoiseen päin tästä deltan reunasta alkaa komea suppamaasto pienine lampineen, jatkuen Naarajärvelle asti. Asuntopaikka ulottuu puroilta n. 350 m NE, jossa deltan 120 m korkeudella oleva yläreuna tulee lähelle rantaa, muodostaen jyrkän ja korkean törmän.

Järven pinta on 111 m y.m.p.

Havaitsin rantavallin päällä useita tasoitettuja paikkoja joissa erottui matala laakea painanne. Nämä lienevät asumuksen pohjia. Tein koekuopan erääseen "tasoitukseen", n. 50 m purosta NE. Kuopasta tuli asb. keramiikkaa, kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta, sekä kuonapaloja (KM 21954:134)

Toisen koekuopan tein lammenrannalle, puron EN-puolelle, n. 50 m N edellisestä koekuopasta, pienelle kumpareelle. Kuopasta tuli kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta (KM 21954:576)

Tein koekuopan 115 m:n terassin reunalle n. 200 m purosta NE. Kuopasta löysin kvartsi-iskoksia (KM 21954:3).

Puron itäpuolella havaitsin myös pari epäselvää asumuspainannetta. Metsästys majan WS-puolella on hist. ajan pajan paikka (ks. s.

Alue on hyvin säilynyt ja erittäin hienolla ja luonnoltaan erikoisella paikalla. Alueen hiekkaranta on hyvä uimapaikka, joten paikalla käy kesäisin retkeilijöitä. Syrjäinen sijainti hillinnee jonkin verran retkeilyä alueella. Kasvillisuuspeite ja karikekerros on paikalla ohut, joten maasto on hyvin arka kulutukselle.

Mukanani tarkastuksella oli veturinkuljettaja Pekka Tarkiainen ja lehtori Pekka Kautovaara.

Maaperä: hiekkamuodostuma/-kerrostuma, delta, rantavalli

Maalaji: tasarakeinen hiekka

Ks. kartta s. 79 valok. s.



PIEKSÄMÄKI 11

PIEKSÄMÄKI MLK

Kontiomäki

Marketanhiekka

PK 3232 01 ISO-NAAKKIMA

x = 6899 78

y = 507 78 - 508 14

z = n. 112,5

tl. Kontioinen RN:o 6:69

om. 1/3 Eila Rinne, Kuttulammentie 4, 02730 Espoo

1/3 Mirja Huuhtanen, Parkontie 13, 50600 Mikkeli

1/3 Ritva Peltonen

Marketanhiekka, kivikautinen asuinpaikka I

Löydöt: KM 21955, asb. keramiikan muru, palanutta luuta, kvartsi-iskoksia.

Inventointi 1983

Asuinpaikka sijaitsee Pieksämäen asemalta n. 11 km SSW, Ison-Naakkiman N-rannalla, 600 m Pieksämäki 10:n E-rajalta E.

Asuinpaikka on järven ja matalaa mäntyä kasvavan suon välisellä n. 20-15 m levyisellä ja n. 1-2 m korkuisella rantavallilla, n. 400 m matkalla. Asuinpaikka rajoittuu W jyrkästi rannasta 120 m y.m.p. kohoavan deltan juurelle. E asuinpaikka rajoittuu kiviseksi moreeniksi vaihtuvaan rantaan.

Kuperan rantavallin päällä on tasoitetun näköisiä kohtia (vrt. Pieksämäki 10), jotka lienevät asumuksen pohjia. Kaivoin koekuopan tällaiseen "tasoitukseen". Kuopasta tuli asb.keramiikanmuru ja palaneen luun siru, sekä kvartsi-iskoksia. Alueen W-osassa on halkaisijaltaan 5 m painanne, johon tehdystä koekuopasta poimin pari kvartsi-iskosta ja palanutta luuta (KM 21955:2).

Alueella on käynyt retkeilijöitä. Alue on kuitenkin hyvin säilynyt. Ohut kasvillisuus kerros on paikoin kulunut pois vallin päällä kulkevan polun kohdalta. Maasto on arka kulutukselle.

Tarkastuksessa oli mukana veturinkuljettaja Pekka Tarkiainen ja lehtori Pekka Kautovaara.

Maaperä: hiekkakerrostuma, rantavalli

Maalaji: tasarakeinen hiekka

Ks. kartta s. 79 valok. s.

PIEKSÄMÄKI 12

PIEKSÄMÄKI MLK  
Hietämäki  
Puruniemenkangas

PK 3232 01 ISO-NAAKKIMA

x = 6869 80

y = 503 64

z = n. 110

tl. Niskaniva RN:o 1:14

om. Leila Korhonen, Vanha Kelkkämäki 24, 00570 Helsinki

Puruniemenkangas, kivikautinen asuinpaikka II

Löydöt: KM 21956 kvartsiesineitä ja -iskoksia

Inventointi 1983

Asuinpaikka sijaitsee n. 14,5 km Pieksämäen asemalta, Naarajoen N-rannalla, mäntykankaalla. Asuinpaikka on Etelä-Niskamäestä SE lähtevän metsäautotien päässä, 2,5 km Iso-Nivu järvestä SE.

Alue on laajan Suurenaukeansuon ympäröimä. Tällä kohtaa Naarajoki puhkaisee drumliinin hännän, muodostaen salmeen pienen kosken.

Veturinkuljettaja Pekka Tarkiainen ilmoitti minulle kalaretkellään poimineensa täältä paikalta kvartsi-iskoksia. Tarkastaessani paikka Tarkiaisen opastamana, poimin vielä lisää kvartsi-iskoksia hakatun metsän laikutusvaoista, "niemen" kärjestä, metsäautotien päästä n. 2 aarin alalta.

Maaperä: moreenimuodostuma, drumliini

Maalaji: hiekkamoreeni

Ks KARTTA s. 80

PIEKSÄMÄKI 13

PIEKSÄMÄKI MLK

Niskamäki

Niskajärvi

PK 3214 11 NISKAKOSKI

x = 6902 18

y = 498 38

z = n. 115

tl. R:o 6:5

om. Martti Ylönen, Niskajärvi, 77220 Neuvola

Niskajärvi, kivikautinen löytöpaikkaLöytö: KM 22023 käyräselkäinen kourutaltoa, viheriää liusketta

KM 21959 kvartsi-iskos

Inventointi 1983

Löytöpaikka on 13 km Pieksämäen asemalta SW Niskajärven W-puolella Niskakoskelta 1,5 km ES.

Kourutaltan löysi Mikko Ylönen 1940-luvulla kotipellostaan. Esine lahjoitettiin myöhemmin Pieksämäen museolle.

Käydessäni paikalla kertoi talon nykyinen isäntä Martti Ylönen vanhan isännän löytäneen esineen tilan päärakennuksesta n. 120 m NNE, ladon ympäristöstä. Martti Ylösen iso-isä oli todennut esineen ukonvaajaksi, "joita oli ollut paljonkin tienoolla".

Paikka oli nyt sikalaitumena ja osittain viljelyksessä. Löysin yhden isohkon kvartsi-iskoksen ladon läheltä. Emäntä kertoi havainneensa vastaavanlaisia ympäristöstä aiemminkin.

Tilan peltoja on viljelty satoja vuosia, raivattu ja kivetty maansiirtokoneellakin, joten mahdollisesti paikalla ollut asuinpaikka lienee tuhoutunut.

Maaperä ja maalaji: moreenia

Ks. kartta s. 81 valok. s. 92 l. 9

PIEKSÄMÄKI 14

PIEKSÄMÄKI MLK

Toikkalanmäki

Suopelto

PK 3214 10 HALKOKUMPU

x = 6893 68

y = 493 90

z = 108

tl. Suopelto RN:o 11:9

om. Ahti Kalervo Klein, Siikakoski, 77240 Halkokumpu

Suopelto, kivistä löytöpaikkaLöydöt: KM 21958 kaksi kvartsiesinettäInventointi 1983

Löytöpaikka sijaitsee n. 22 km Pieksämäen asemalta SW, n. 3 km päässä Halkokummusta Haukivuorelle vievää maantietä pitkin, mäntykankaalla.

Löytöpaikka on n. 400 m päässä N Kyyvedestä (100 m m.y.p.), loivasti S viettävällä rinteellä, jossa on havaittavissa kolme muinaista rantavallia. Löytöpaikka on heti n. 107 m korkeudella olevan vallin takana, pellon NE kulmassa. Pelto oli nyt laitumena. Kyyvettä on laskettu jo nälkävuosina hätäaputöinä ainakin 2 m.

Pellon yläreunalta löysin karjapolulta, rikkoutuneesta maalaikusta kaksi punertavasta kvartsista tehtyä kaavinta. Tein useita koekuoppia ympäristöön, mutta mitään esihistoriaan viittaavaa en havainnut. Saattaa olla, että kvartsit ovat tulleet lehmänsorkassa alemmalla pellolta, jonne en nyt päässyt tekemään tarkempia havaintoja.

Maaperä: Hiekkamuodostuma, joka vaihettuu S hietakerrostumaksi

Maalaji: hienohiekka

Ks. kartta s. 82

PIEKSÄMÄKI 15

PIEKSÄMÄKI MLK

Pyhitty

Kailampi

PK 3232 05 PYHITTY

x = n. 6908 22

y = n. 513 21

z = 120

tl. Tuoppo RN:o 2:78

om. Suomen valtio

KailampiLöytö: kahden pienen veneen emäpuun osaa, hist. ajalta.Inventointi 1983

Löytöpaikka on 5 km Pieksämäen asemalta ESE, parisataametriä vanhan Pieksämäki-Varkaus tien S-puolella, Kailammen N-puolisella suolla.

Syksyllä 1982 löysi hra Reijo Rossi puuesineet koneojitetun suon ojasta n. 50 cm syvyydestä, osittain vielä turpeen sisästä. Ero Nas-kalin mukaan puut ovat osia kahden pienen veneen emäpuista.

Emäpuissa on tallessa kylkikaarien kiinnitystapit, sekä näkyvissä sivulautojen ompeleiden reiijät.

Kiinnitystappien reiijät on tehty napakairalla, mikä ajoittaa emäpuut historialliselle ajalle. Kulumisesta päätellen ovat emäpuut pitkään olleet upoksissa vedessä, ennen hautautumistaan suohon. Puiden mitat: 208 cm pit. ja 30 cm lev., sekä 108 cm pit. ja 28 cm lev.

Ks. verif.

ks. kartta s. 83

PIEKSÄMÄKI 16

PIEKSÄMÄKI MLK

Niskämäki

Koivula

PK 3214 11

x = 6907 25

y = 499 41

z = n. 121

tl. Koivula RN:o 11:33

om. Eino Vauhkonen, 77210 Niskämäki

Koivula, kivikautinen löytöpaikka

Löytö: KM 20998, reikäkivi, 101 x 97 x 14 mm

Inventointi 1983

Esineen löysi mv. Eino Vauhkonen 26.9.1979 tilansa Alapellostä peltoa raivatessaan, auran viilloksesta. Diar. 8.1.1981.

Löytöpaikka on n. 10 km WSW Pieksämäen asemalta, Naarajärvi-Hietämäki maantien N-puolella.

Vanha isäntä Eino Vauhkonen näytti minulle maastossa muutaman metrin tarkkuudella löytöpaikan. Löytöpaikka on alavalla pellolla, muinaisessa uoman pohjassa. Pelto on vieläkin kostea ja vetinen. N. 300 m E, virtaa Naarajokeen laskeva Hietisen puro. Löytö lienee aikanaan hukattu veteen.

Eino Vauhkonen kertoi aikoinaan Niskämäen laelta ja rinteiltä löytyneen, peltoja kivetessä, kiviesineitä eli "ukonvaajoja". Esineet heitettiin muiden kivien mukana raunioihin.

Sotien jälkeen on lähes kaikki alueen pellot raivattu katerpillarilla, joten vanhat rauniot ovat jääneet nykyisten raivioiden alle.

Tarkastelin myös löytöpaikasta n. 2 km S, selvästi erottuvaa 120:n m:n rantapenkkaa, mutta en osunut asuinpaikan kohdalle.

Maaperä: hietakerrostuma, päällä 0,4 m turvetta  
Maalaji: hieta/lieju/turve

Ks. kartta s. **84**



PIEKSÄMÄKI 17

PIEKSÄMÄKI MLK  
Kirkonkylä  
Tuomarsaari

PK 3232 03 PIEKSÄMÄKI

x = 6915 70

y = 506 89

z = n. 120

t1. Hietämäki Olkonkangas RN:o 12:25

om. Suomen valtio

Tuomarsaari, kivikautinen löytöpaikka

Löytö: KM 22022, tasataltta

Inventointi 1983

Tuomarsaari on n. 120 x 60 m laaja saari Pieksänjärven W-osassa. Saarella on kesämökki tms.

Esineen löysivät ja toimittivat myöhemmin Pieksämäen museoon Kari ja Hannu Mäenpää (Hannu M. os. Lohkokatu 3-7, 76100 Pieksämäki), olympia-kesänä 1952, raivatessaan korkeushyppypaikkaa. H. Mäenpään vaimon välityksellä sain tiedon, että esine oli löytynyt saaren keskellä olevalta kumpareelta, maakiven alta.

Saaren erottaa mantereesta 100 m leveä salmi. Vastapäiseltä mantereelta en havainnut auratusta hiekkamoreeninimaastosta mitään esihistoriaan viittaavaa.

Ks. KARTTA s. 85

PIEKSÄMÄKI 18

PIEKSÄMÄKI MLK

Neuvola

Neuvola

PK 3214 10 HALKOKUMPU

x = n. 6897 56

y = n. 498 08

z = n. 110

tl. Neuvola RN:o 1:2

om. Eero Nykänen, 77220 Neuvola

Neuvola, kivikautinen löytöpaikkaLöytö: KM 14740, reikäkivi, 102 x 85 x 40 mmInventointi 1983

Löytöpaikka on n. 17 km SW Pieksämäki asemalta, Porsaskoskella. Löytötietojen mukaan paikka on 150 m NW kilometripylvästä 4/28 Porsaskoski-Haukivuori maantien varrella.

Reikäkiven löysi mv. Heikki Kohvakka n. 60-80 cm tiepenkan alapuolelta, tienleikkaustyössä v. 1943. Esineen toimitti Kansallismuseoon hra Väinö Kääriäinen. Diar. 13.11.1959.

En saanut käsiini ketään löydöstä tarkemmin tietävää. Paikalla on muinainen rantapenkka, 110 m m.y.p. En havainnut mitään esihistoriaan viittaavaa tieleikkauksissa ja -penkoilla, enkä hiekkakuopassa Neuvolan tilustien risteyksesen N-puolella. Varsinaisella rantapenkalla maantien W-puolella kasvoi viljaa, joten havainto mahdollisuudet todennäköisimmältä kivikautiselta asuinpaikalta olivat huonot.

Maaperä ja maalaji: moreeni, tien W-puolella vaihettuu hiedaksi.

Ks. LAETTA s. 86 VALOK. s. 92 k. 10

PIEKSÄMÄKI 19

PIEKSÄMÄKI MLK

Niskämäki

Anttila

PK 3214 11 NISKAKOSKI

x = 6901 55

y = 498 63

z. = n. 110

tl. Anttila RN:o 6:22

om. Eeva Takkinen, Niskajärvi, 77220 Neuvola

Anttila, kivikautinen löytöpaikka(?)

Löytö: reikäkivi(?)

Inventointi 1983

Anttilan tila on Pieksämäen asemalta n. 13 km SW, Niskajärven W-rannalla, 500 m Niskajärven kivik. löytöpaikasta (PM 13) SSE.

Käydessäni paikalla kertoi isäntä Paavo Takkinen talon E-puoliselta pellolta löydetyn reikäkiven. Esinettä ei nyt löytynyt. Isäntä kertoi aiemminkin tilalta löydetyn joitakin kiviesineitä.

Talon S-puolelta oli sähkölinjaa kaivettaessa löytynyt n. 70 cm syvyydestä hiiltä ja ladottua kiveystä. Paikalla on asuttu ainakin 1690-luvulta lähtien, joten kiveys saattaa olla tämän asutuksen jälkeä.

Maaperä ja maalaji: moreenia.

Ks. kartta s. 81

PIEKSÄMÄKI 20

PIEKSÄMÄKI MLK

Vilhula

Siilinkangas

PK 3232 02 NAARAJÄRVI

x = 6908 31

y = 503 16

z = 115

tl. Siilinkangas 8:114

om. Marja Roschier, Mäenpään kartano, 76130 Pieksämäki 13

Siilinkangas: Esihist. löytöpaikka

Löydöt: KM 21957 palanutta luuta

Inventointi 1983

Löytöpaikka sijaitsee n. 6 km WSW Pieksämäen asemalta Siilinsalmen E-rannalla, radan N-puolella n. 20 m Huuhan tien S-puolella.

Luunpalat tulivat rantapenkan päälle kaivamastani koekuopasta. Koekuopassa näkyi hiilenpaloja: Mitään muuta esihistoriaan viittaavaa en havainnut. N. 350 m S on Siilinsalmen kivikautinen asuinpaikka (PM 3).

Maaperä: rantakerrostuma

Maalaji: hiekka

Ks. kartta s. 74

PIEKSÄMÄKI 21

PIEKSÄMÄKI MLK

Karjala

Leppäkangas

PK 3232 02 NAARAJÄRVI

x = n. 6906 45?

y = n. 504 35?

z = ?

tl. ?

Leppäkangas: Rautakautinen löytöpaikka

Löytö: KM 22024, M-tyypin keihäänkärki

Inventointi 1983

Keihäänkärjen löysi autoilija Juho Vainikka useita kymmeniä vuosia sitten ja lahjoitti sen Pieksämäen museolle. Museossa ei ole tarkempia löytötietoja. Itse löytäjä oli niin heikossa kunnossa, että ei voinut enää antaa löytötietoja. Pekka Tarkiaisen välityksellä kuulin löytäjän pojan arvelleen esineen melko varmasti löydetyn Naarajärven E-rannalta, Leppäkankaalta.

Kävin paikalla. En havainnut mitään esihistoriaan viittaavaa. Rannalla on vierivieressä kesämökkejä.

Maaperä ja maalaji: moreenia

Ks. kartta s. 74

PIEKSÄMÄKI 22

PIEKSÄMÄKI MLK

Venetmäki

Venetekemä

PK 3214 09 VENETMÄKI

x = 6912 72?

y = 485 80?

z = ?

tl. Sipilä RN:o 2:10

om. ?

Venetekemä: kivikautinen löytöpaikka

Löytö: KM 1609, kourutaltoa, 91 x 46 x 19 mm

Inventointi 1983

Löytöpaikka on n. 23 km WNW Pieksämäen asemalta, Venetekemän järven E-rannalla.

Esineen löysi ja lahjoitti Kansallismuseolle ruununnimismies A. Ihanen v. 1874. Esine löytyi talon no 2 maalta.

Tarkastin kyseisen järven E-rannan Sipilän tilan kohdalta, joka lienee mainittu talo no 2. En havainnut mitään esihistoriaan viittaavaa.

Maaperä ja maalaji: moreenia

Ks. kartta s. 87

PIEKSÄMÄKI 23

PIEKSÄMÄKI MLK

Toikkalanmäki

Voudinniemi

PK 3214 10 HALKOKUMPU

x = 6891 18?

y = 496 00?

z = ?

tl. Siikalahti RN:o 9:11

om. Eino Höylä, 77240 Halkokumpu

Voudinniemi: kivikautinen löytöpaikka

Löytö: KM 2422, tasataltta, 80 x 44 x 16 mm

Inventointi 1983

Löytöpaikka on n. 23 km SW, Kyyveden Kärsäselkään pohjoisesta työntyvällä niemellä. Tarkka löytöpaikka ei ole tiedossa.

Esineen löysi J. Neuvonen v. 1886 "Voudinniemen tienoolta sotilasuudistilan maalta".

Kävin paikalla. Tarkastin Siikalahden tilan pellot. En havainnut mitään esihistoriaan viittaavaa.

Löytöpaikka on n. 3 km Suopellon kivikautisesta löytöpaikasta (PM 14)

Maaperä ja maalaji: moreenia

Ks. kartta s. 82

PIEKSÄMÄKI 24

PIEKSÄMÄKI MLK

Karjala

Korkeakangas

PK 3232 02 NAARAJÄRVI

x = 6905 18

y = 503 01

z = n. 115 - 120

tl. Peltoniemi RN:o 4:66

om.

Korkeakangas: 16 epämääräistä kiviroykkiötäInventointi 1983

Röykkiöt sijaitsevat Naarajärven W-puolella n. 500 m rannasta, sankkaa kuusimetsää kasvavassa synkässä, erittäin kivisessä, sammalpeitteissä NE-rinteessä.

Veturinkuljettaja Pekka Tarkiainen kertoi havainneensa em. paikassa useita kiviraunioita. Tarkastaessani paikkaa kartoitin 16 kivirauniota. Ks. karttapiirros s. 71

Raunio 1: kork. 60 cm Ø 1-1,4 m

Raunio 2: kork. 60 cm Ø 1-1,2 m

Raunio 3: kork. 70 cm Ø 1,4-1,5 m

Raunio 4: kork. 70 cm Ø 1,3-1,6 m

Raunio 5: kork. 60 cm Ø 1-1,7 m

Raunio 6: kork. 40 cm Ø 0,7-0,9 m

Raunio 7: kork. 40 cm Ø 0,8-1,3 m

Raunio 8: kork. 50 cm Ø 1,8 m

Raunio 9: kork. 30 cm Ø 1,4 m ositt. hajonnut

Raunio 10: kork. 60-70 cm Ø 1,6 m

Raunio 11: kork. 30-40 cm Ø 1,5 m ositt. hajonnut

Raunio:12: kork. 40 cm Ø 0,9-1,2 m

Raunio 13: kork. 50 cm Ø 1,4-1,8 m ositt. tuhoutunut

Raunio 14: kork. 40 cm Ø 0,8-1,2 m

Raunio 15: kork. 50-60 cm Ø 1-1,4 m

Raunio 16: kork. 40 cm Ø 1 m



Rauniot ovat n. 20 x 50 m alueella. Rauniot ovat hyvin ladottuja, jotkut aivan suoraseinäisiä latomuksia.

Maaperä: moreenimuodostuman, drumliinin, proksimaalirinne.

Maalaji: kivinen moreeni

Ks. kartta s. 74      valok. s. 93 k. 13

LÖYTÖPAIKALTAAN TUNTEMATTOMAT ESIHISTORIALLISET IRTOLÖYDÖTInventointi 1983PIEKSÄMÄKI 25

Löytö: KM 2602, tasataltta 82 x 46 x 16 mm

Löydetty Kyyveden rannalta. Verif. 20.11.1888

Verifikaatti hävinnyt.

Vrt. PM 14 ja 23

PIEKSÄMÄKI 26

Löytö: Kuopion museo 1574, kourutaltoa

Löydetty 1908 Surnuimäen kylästä Haapajärven rannalta(?).

ks. Lappalainen 1961 s. 52

PIEKSÄMÄKI 27

Löytö: soikea tuluskivi, Satakunnan museo Pori 3519

Löydetty Pieksänjärven etelärannalta. Ilmeisesti nyk. Pieksämäen kaupungin alueelta (?).

Ks. Lappalainen 1961 s. 62

PIEKSÄMÄKI 30

PIEKSÄMÄKI MLK

Montola

Ketvele Etelä

PK 3232 04 MONTOLA

x = 6897 62

y = 510 28

z = n. 112,5

tl. ?

om. Elvi Auvinen, Peiponkatu 4 B 13, 76100 Pieksämäki 10

Ketvele etelä: Kivikautinen löytöpaikkaLöytö: KM 22025, reikäkiven teelmä, 14,5 x 12 x 2,9 <sup>cm</sup> ~~mm~~Inventointi 1983

Löytöpaikka sijaitsee n. 8 km Pieksämäen asemalta S, Ketveleen kanaksen eteläosassa Ison-Naakkiman itärannalla.

Esineen löysi rva Elvi Auvinen kesämökkinsä puutarhasta, puutarhatoiden yhteydessä. Esine oli mineraalimaassa pystyasennossa. En ole itse käynyt paikalla.

Ks. kartta s. **88**

## HISTORIALLISTIA KOHTEITA JA TARINOITA

### Ruumissaaret

Seudun järvien lukuisat ruumissaaret ovat peräisin ajalta ennen Pieksämäen ensimmäistä kirkkoa, jolloin kirkkoon oli pitkä ja hankala matka. Tuolloin vainajat haudattiin sopivaan, hautausmaaksi vihitylle saarelle, jossa papit kävivät sopivan tilaisuuden tullen siunaamassa vainajat (Lappalainen 1961:375).

### Ryssänpaja ja Kimarinsaari

Kaivannonhiekan kivikautisen asuinpaikan (PM 10) länsiosassa, metsästyksmäen länsipuolella on vanhan pajan paikka. Paikalla on ruohottunut kumpu sekä rautakuonaa. Tarina kertoo, että paikalla on ollut Suomensodan aikaan venäläisten asepaja, jossa on taottu käyrämiekoja.

Noin kilometrin päässä pajalta itään on Marketanhiekan kivikautisen asuinpaikan lähellä (PM 11) Kimarinsaari, johon kerrotaan haudatun Suomensodan aikana kapteeni Kimari. Tarinat kertoi sekä pajanpaikan osoitti eläkeläinen Alpo Aho. Myös Pekka Tarkiainen tunsii tarinat.

### Tervahautoja

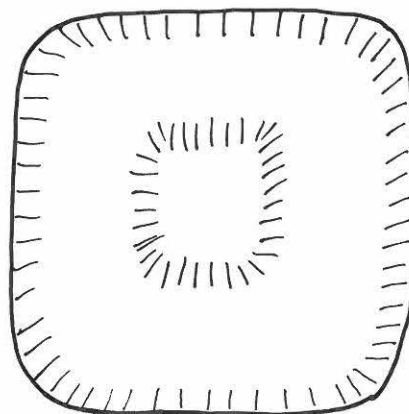
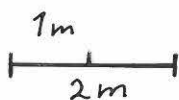
Havaitsin kaksi komeaa tervahautaa Tuoppuniemen Koitinniessä (PM 9), Ruokojärven rantaviivan tuntumassa, sekä Naarajärven itärannalla Metosniemen juurella.

### Hiilihaudat

Alueen järvet ovat hyvin rautapitoisia. Malminnostoa on harjoitettu omiksi tarpeiksi ja teollisesti Porsaskosken ruukille. Raudan valmistusta varten ovat paikalliset sepät tehneet itselleen hiiliä hiilihaudoissa (kertoi eläkeläinen Toivo Kemppe).

Kaaviokuva hiilihaudasta:

HIILHAUTA  
 PIEKSÄMÄKI MLK  
 T. JUSSILA 1983



Hiilihautoja on seudulla runsaasti. Hiilihaudat ovat hiekka/mäntykankailla ja näin ollen lähes jokaisella suojelukohteella tai niiden välittömässä läheisyydessä on hiilihauta.

Hiilihautoja havaitsin mm.:

karttalehti	x	y	paikka	inv.
3232 02	6907 35	502 48	Naarajärvi	1
"	6907 66	501 63	Palokki	5
"	6908 30	503 22	Siilinsalmi	3
"	6908 59	503 36	Siilinkangas	-
"	n. 6908 24	n. 503 70	"	-
	en itse havainnut, kuvauksen perust.			
"	6901 02	500 02	Itälahti	-
3232 06	6918 79	510 30	-	-

Kaikkia havaintopaikkoja en merkinnut muistiin, joten em. paikat olkoon esimerkkeinä hiilihautojen sijainnista.

Ks. valok. s. 93 v. 12

## Hiilimiilut

Hiilimiiluissa on tehty hiiliä teolliseen käyttöön Porsaskosken ruukille. Miilut ovat isompia kuin hiilihaudat.

Erikoinen ja hyvin säilynyt hiilimiilu on Voudinniemessä.

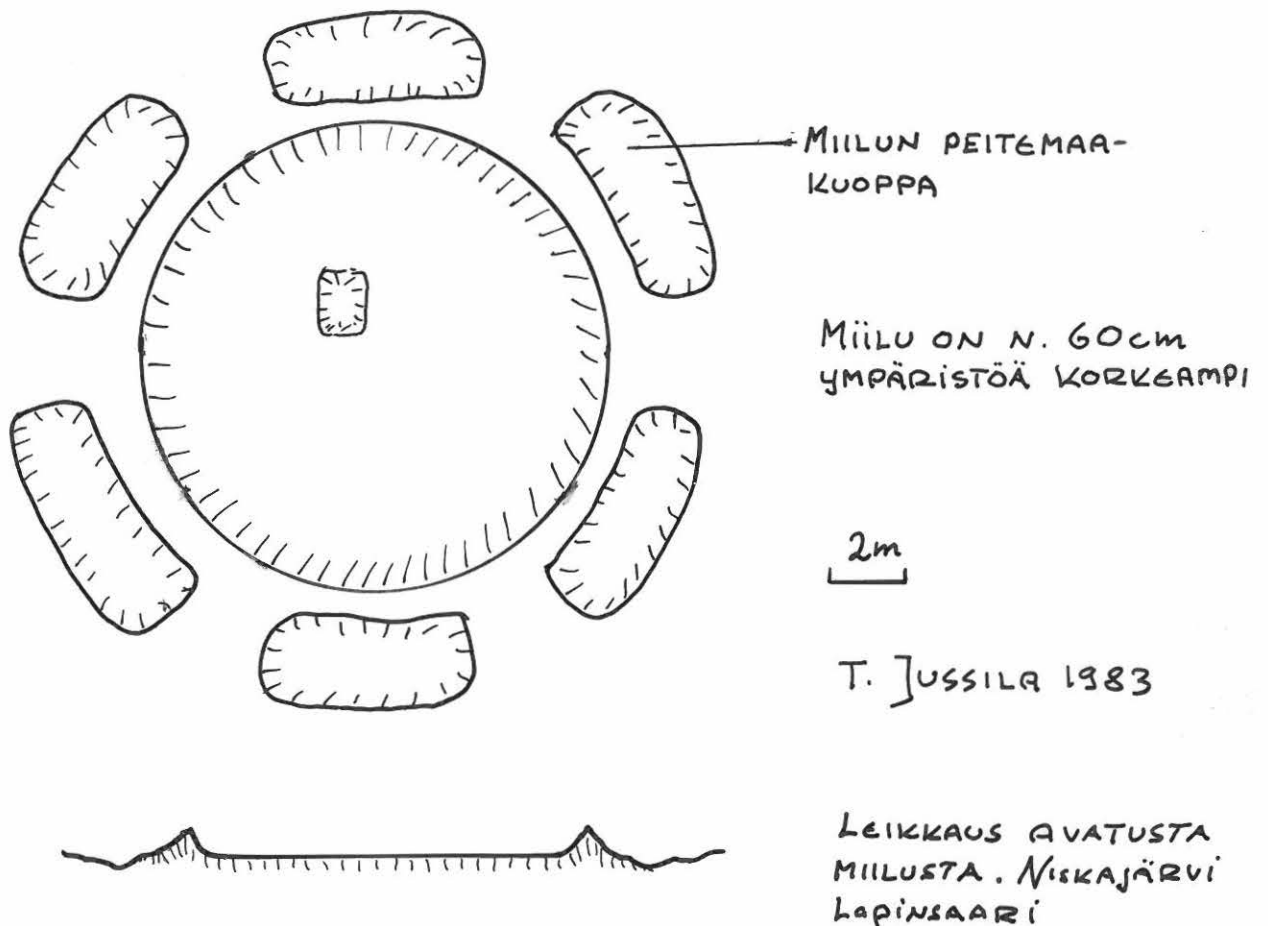
PK 3214 10 x = 6893 49 y = 495 69.

Miilu on avaamaton. Yhdestä kohtaa on päällysmaita poistettu ja ilmeisesti todettu miilun palaneen liikaa ja menneen pilalle, jolloin miilu on jätetty sellaiseksi. Miilun näytti isäntä Eino Höylä.

Avattu miilu on Niskajärven Lapinsaaren itärannalla.

## AVAAMATON HIILIMIILU

PIEKSAMÄEN MLK:N VOUDINNIEMESSÄ

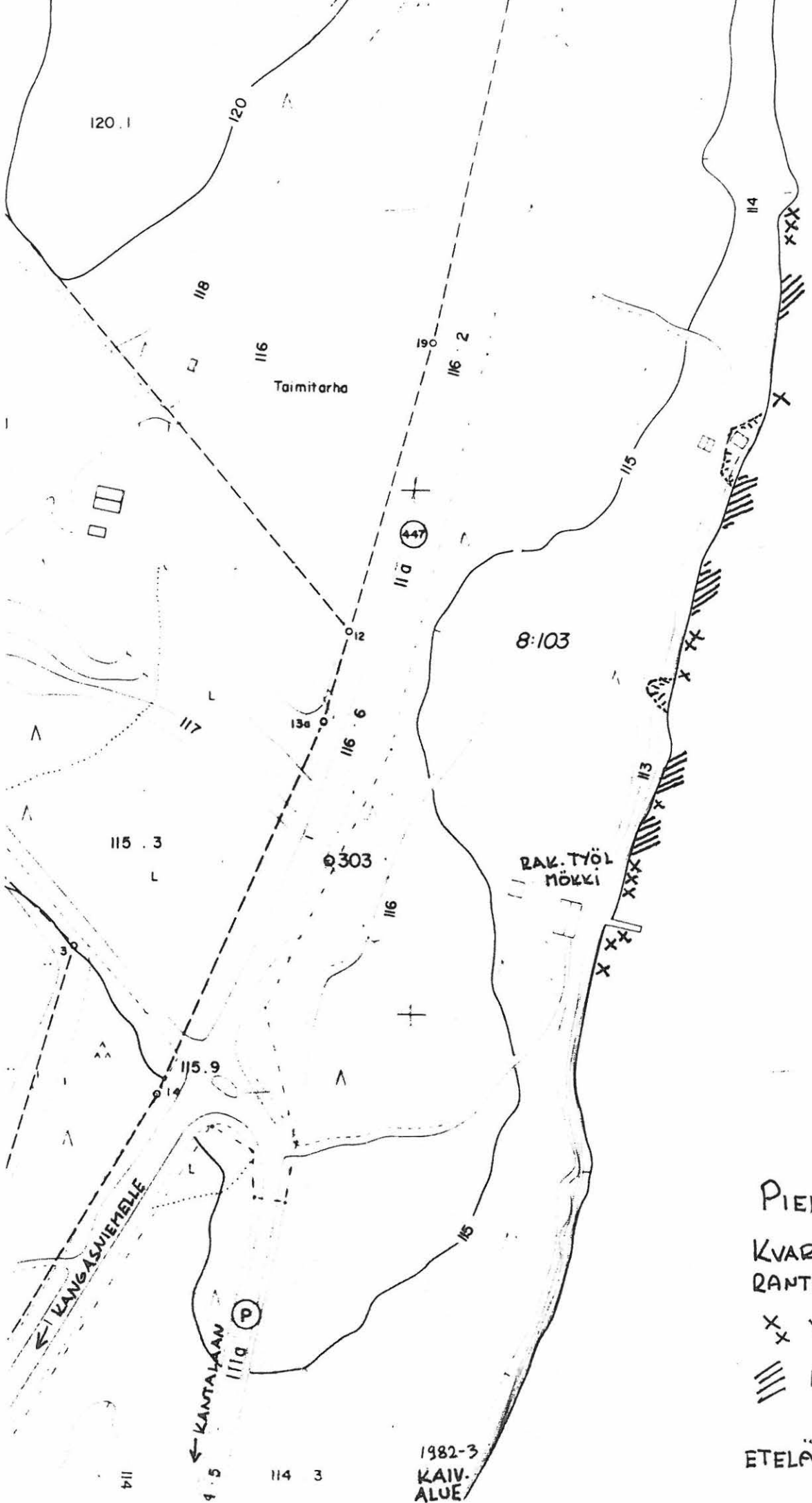


## Palokin tulva

Tarinan Palokinjärven tulvasta kuulin Palokinsalmen tilan isännältä ja Pekka Tarkiaiselta. Isäntä näytti myös kiven jota tulvavesi oli kalunnut. Kivi on n. 7 m nykyistä järvenpintaa ylempänä.

"Aikoinaan oli Palokinsalmi ollut kannas, josta oli mennyt tie kirkolle. Väen palattua samaa tietä joulukirk<sup>osta</sup>~~koon~~ olikin kannaksen kohdalle ilmaantunut salmi. Hako-Palokki sai nimensä tulvan seurauksena, Palokista murtautuneitten vesien jättäessä alleen metsää haoiksi. Vieläkin näkyy Hako-Palokin pohjassa ja rannoilla puun rankoja."

Tarina tulvasta pitääkin paikkansa. Ajankohta saattaa olla "väritetty" mutta ei mahdoton. Palokkia kiertää n. metrin korkea tulvavalli. Kukaan nykyisin elävä paikkakuntalainen ei muista kenenkään vanhemmankaan henkilön tulvaa nähneen. Tulvavallin alla on Palokinsalmen molemminpuolin kivikautinen asuinpaikka (PM 5).



↑ 6907 4

↑ 6907 2  
502 6

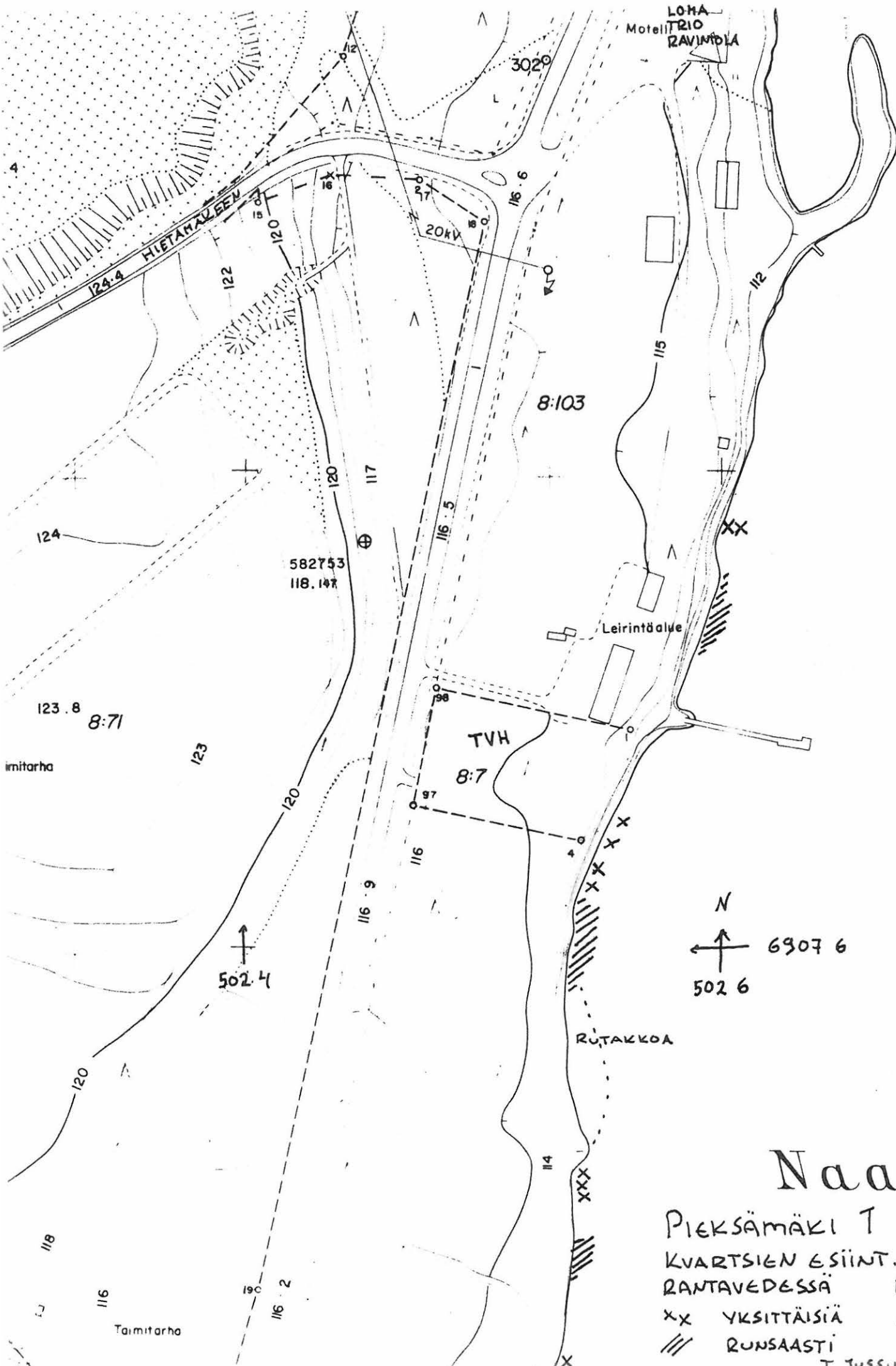
PIEKSÄMÄKI 1  
KVARTSIEN ESIINT.  
RANTAVEDESSÄ

X YKSITT  
/// RUNSASTI

ETELÄ OSA 1:2000

1982-3  
KAIV-  
ALUE



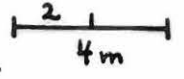


# Naara

PIEKSÄMÄKI T 110.7  
 KVARTSIEN ESIINT.  
 RANTAVEDESSÄ POHJ.OSA  
 XX YKSITTÄISIÄ 1:2000  
 /// RUNSAASTI  
 T. TUSSILA 1983

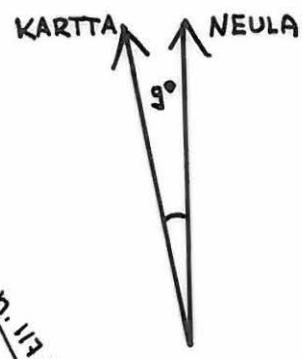
# PIEKSÄMÄKI 24 KORKEAKANGAS "EPÄM. RAUNIO"

1:200



45m  
VANHAN  
PELLON  
W-KULMAAN

MUIN.  
RANTA  
KIVIKKO



TRAKTORI-UURA

NAARAJÄRVI-  
KANTALA  
MAANTIELLE

n. 120m

n. 117.5

n. 119

tilanraja 466

T. JUSSILA  
1983

PERUSKARTTALEHTIJAKO JA

PERUSKARTTALEHTIOTTEET sivut 72-88

PERUSKARTTALEHTIJAKO

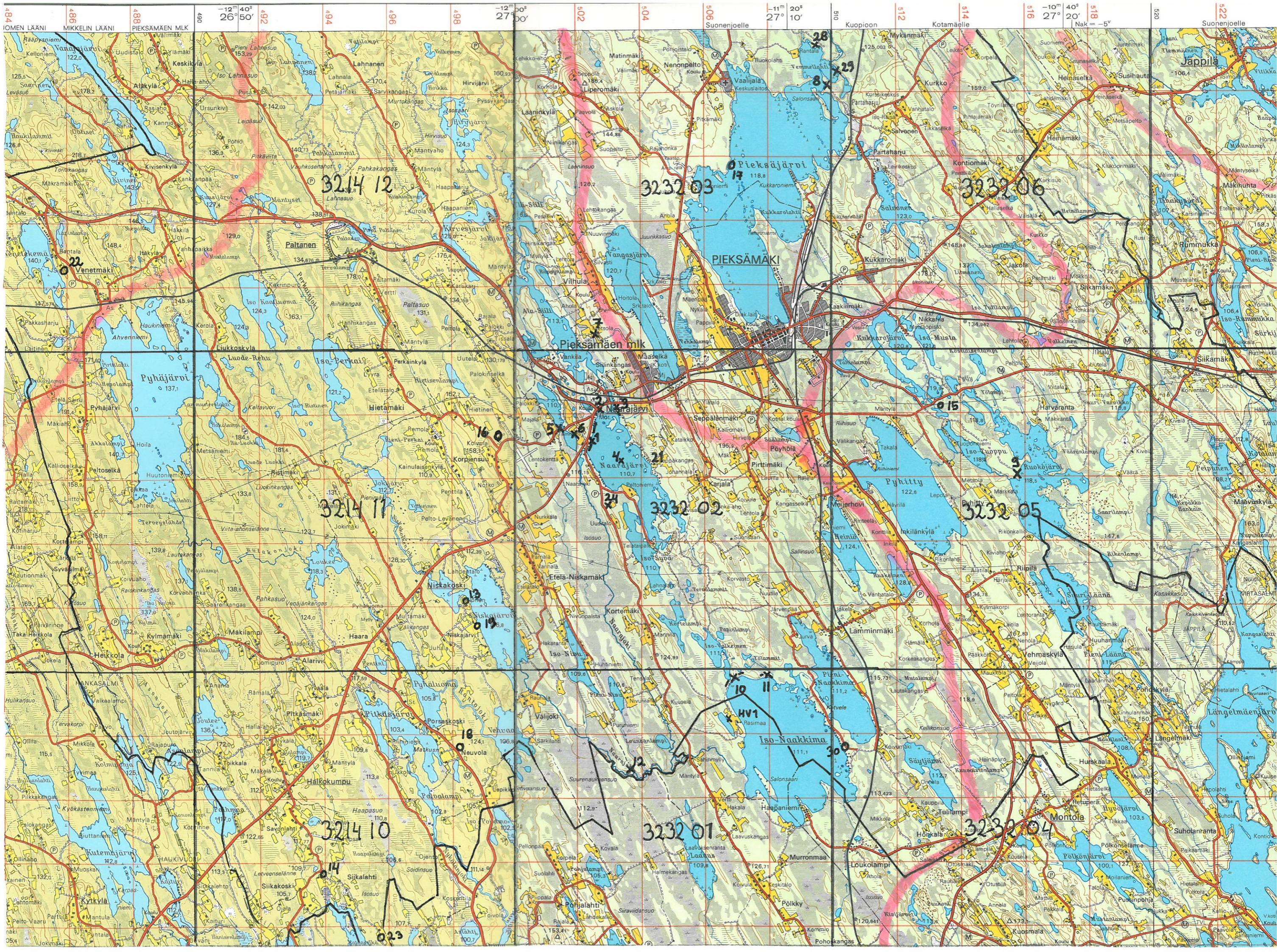
X<sup>4</sup> ESIHIST. ASUINPAIKKA  
JA INVENTOINTI NRO

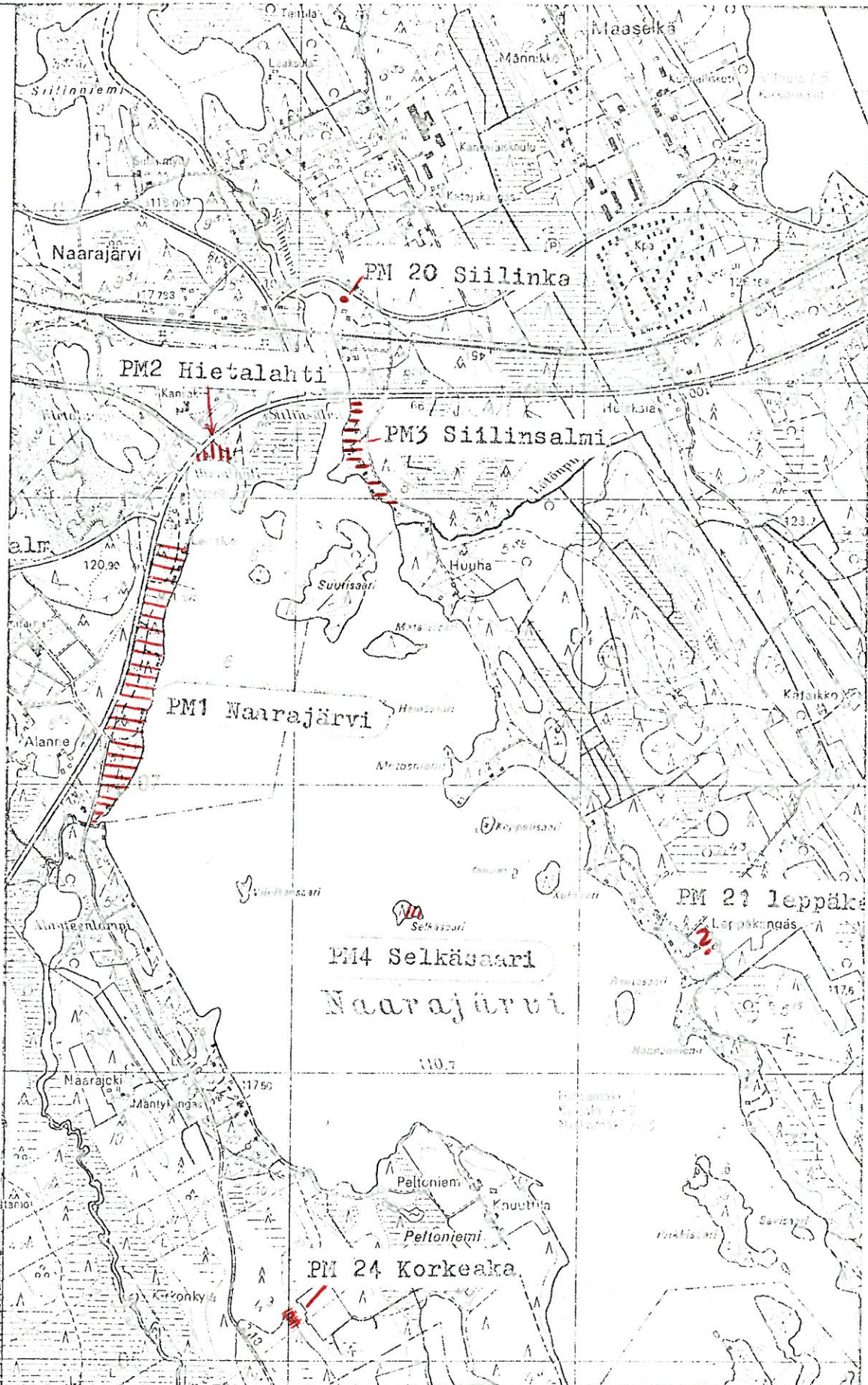
O ESIHIST. LÖYTÖPAIKKA



VEDENJAKAJA







503

504

6 909

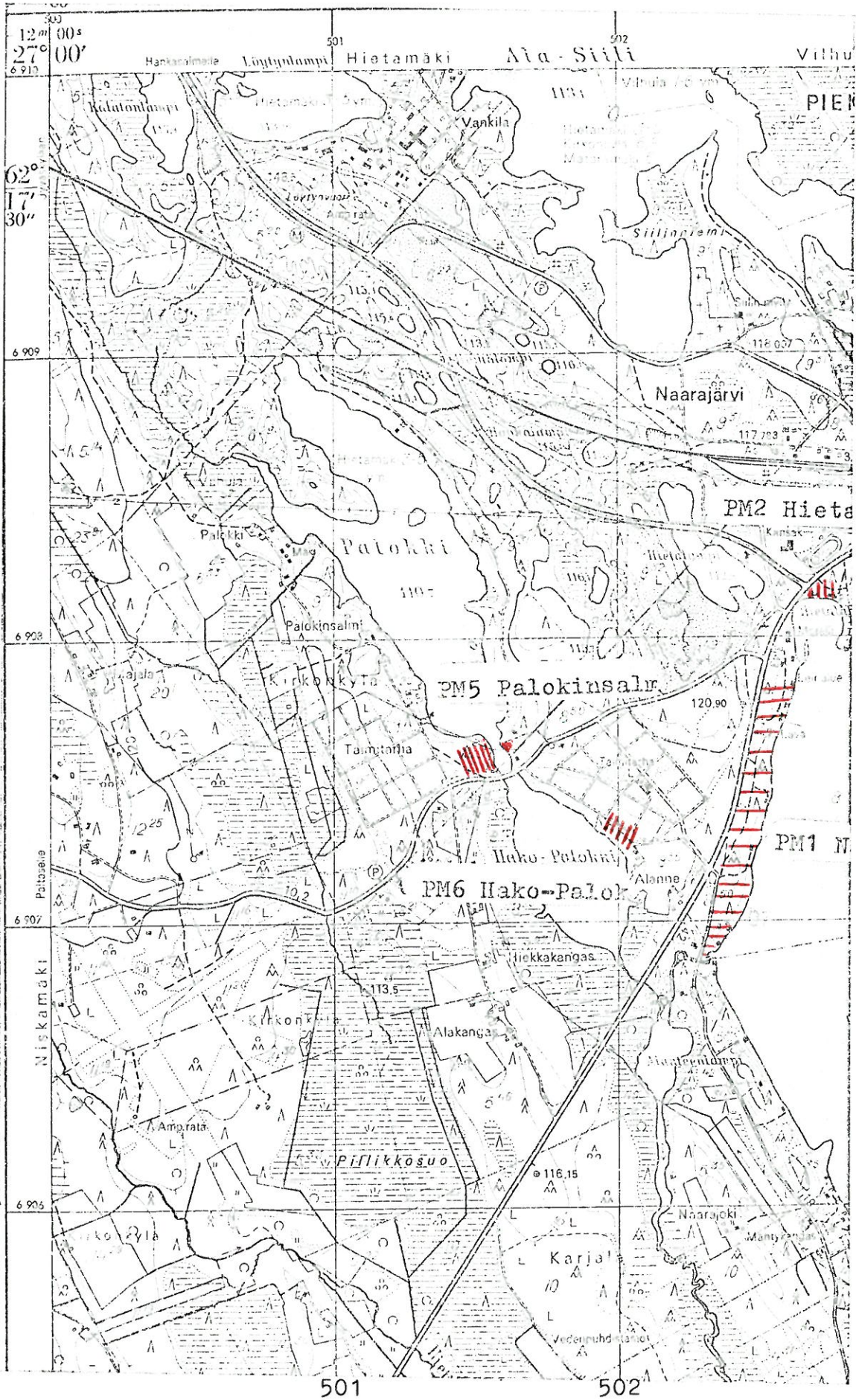
6 908

6 907

6 906

PK 3232 02 NAARAJÄRVI

PIEKSÄMÄKI 5, 6

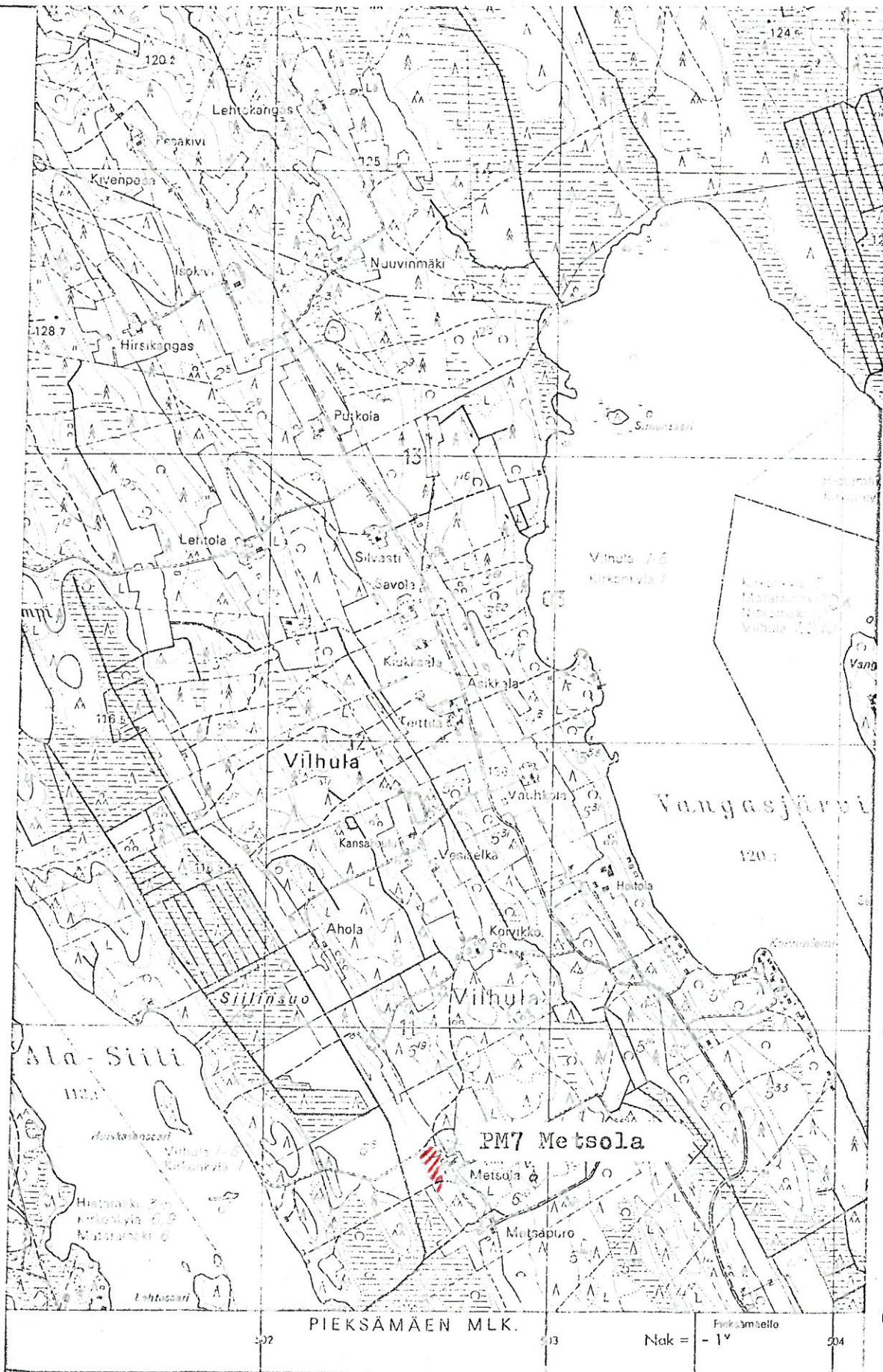


6 908

6 907

501

502



6 911

6 910

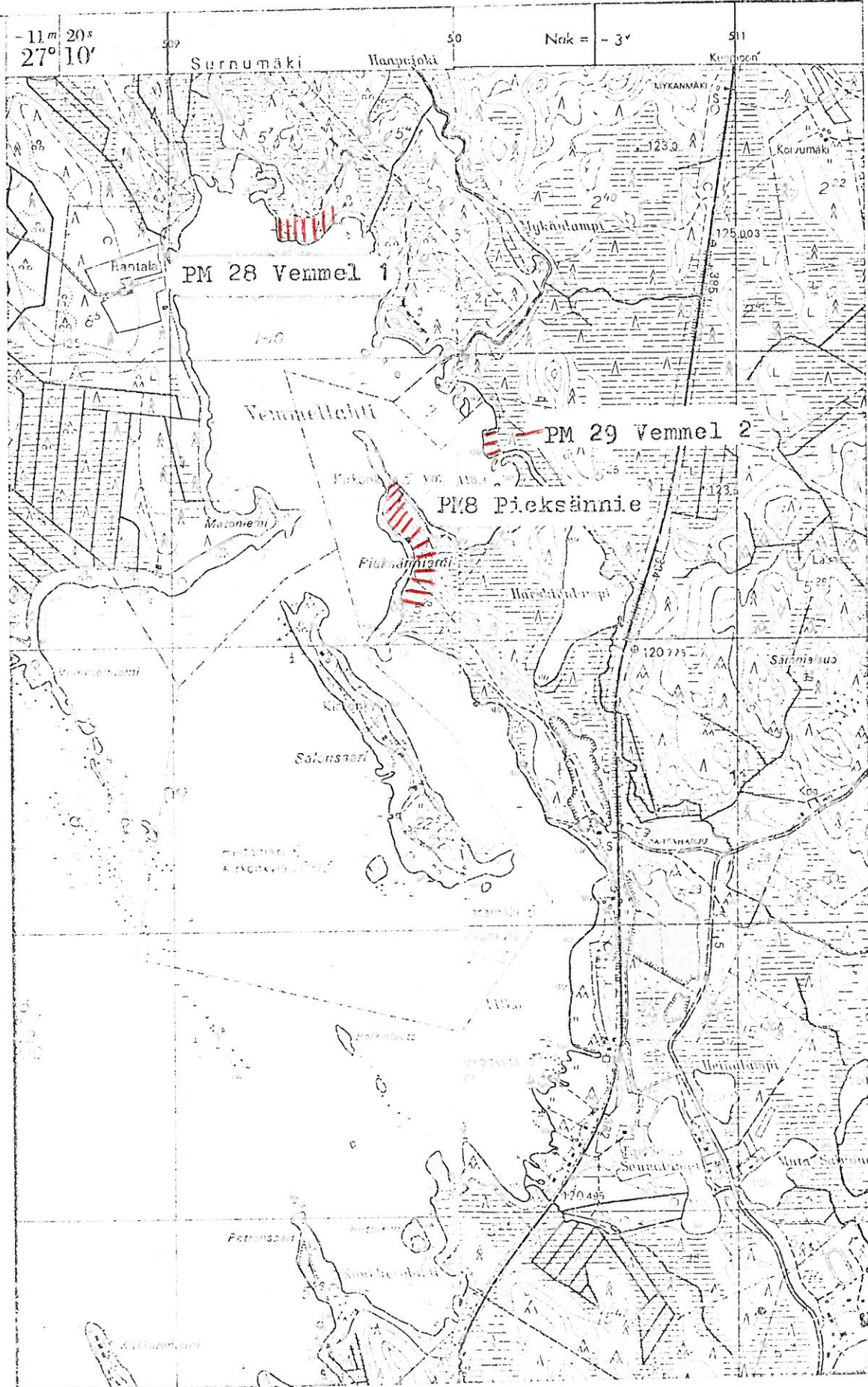
PIEKsämäen MLK.

Nak = -1°



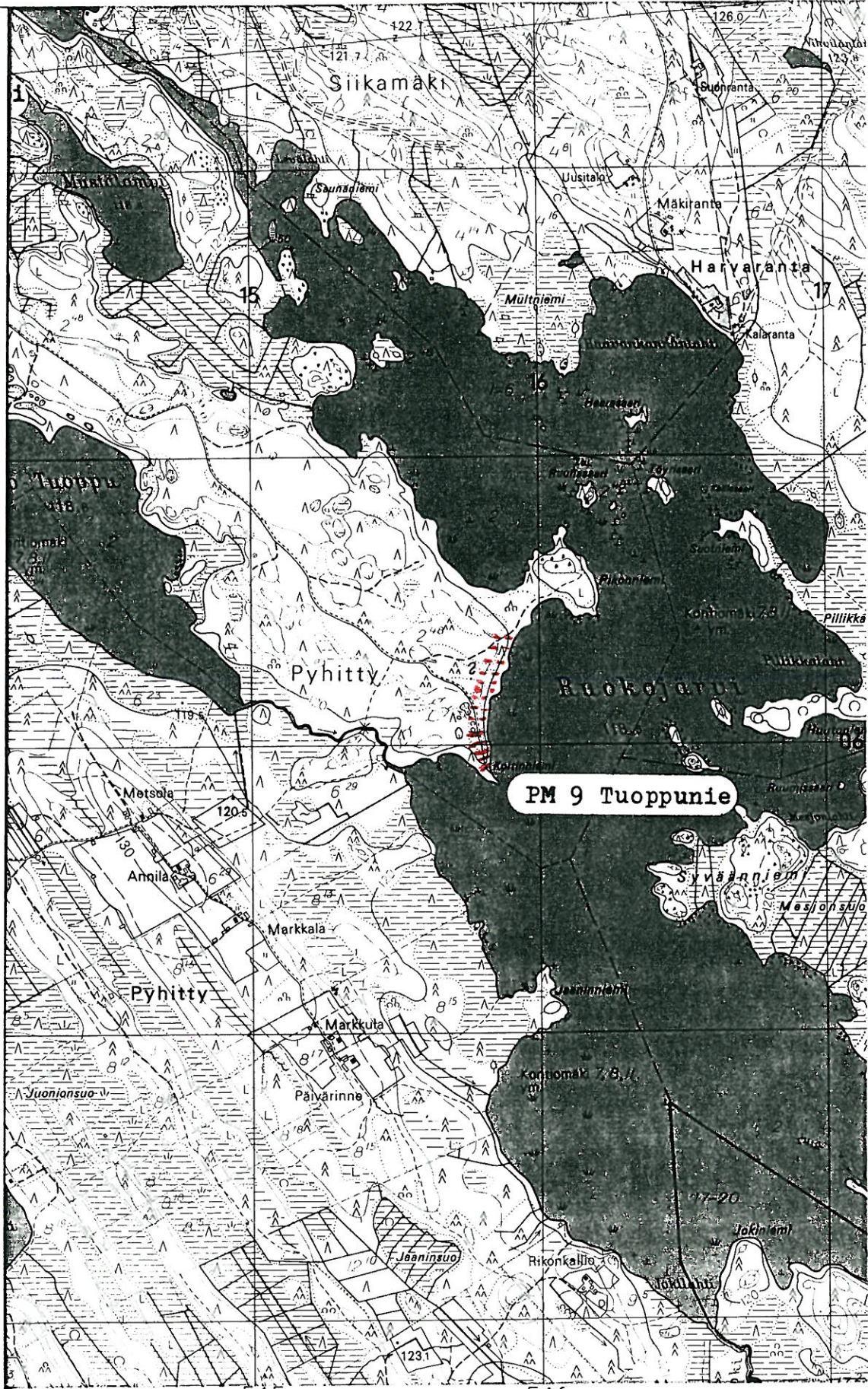
PK 3232 03 PIEKSÄMÄKI

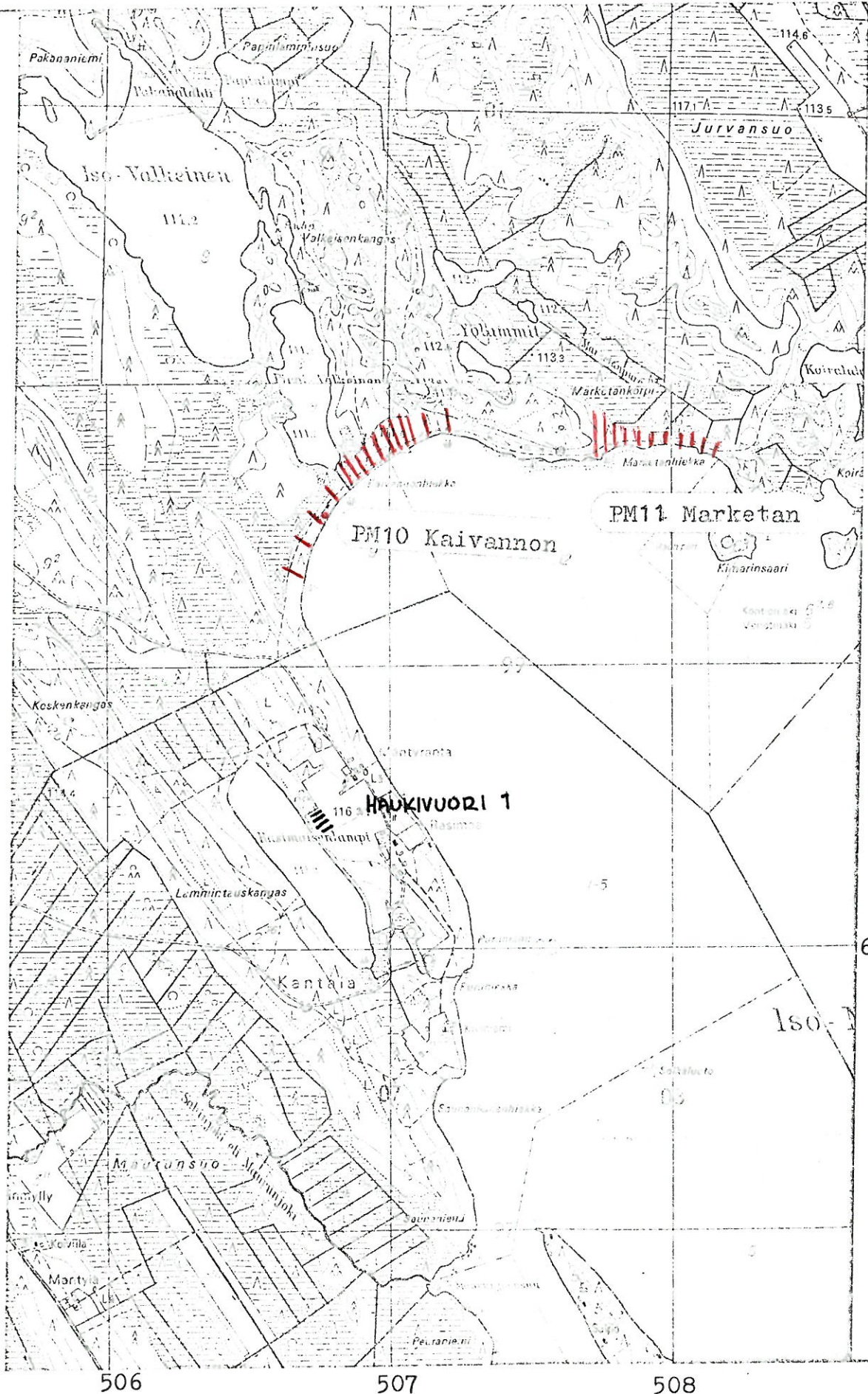
PIEKSÄMÄKI 8, 28, 29



6 919

6 918





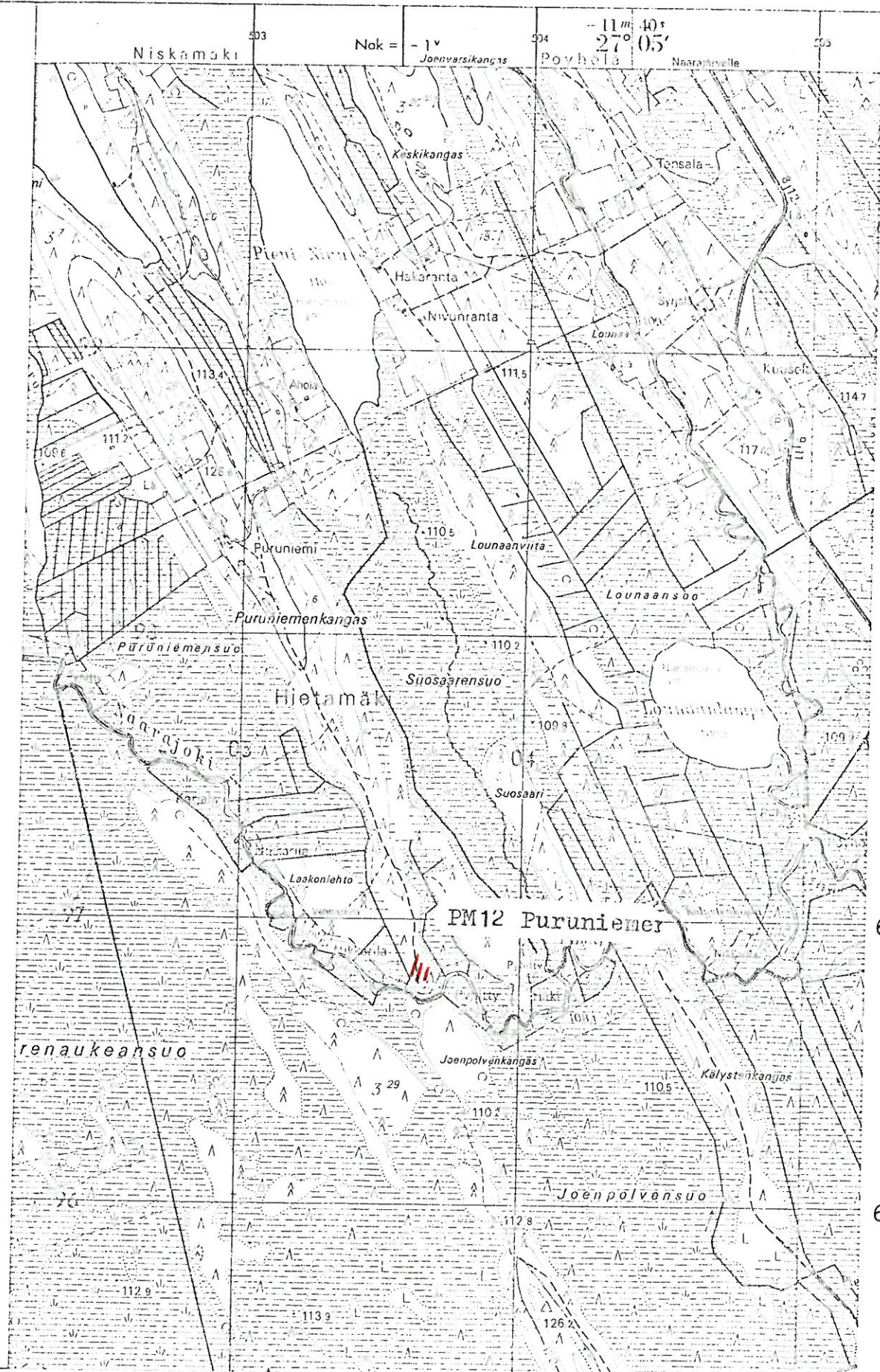
6 899

6 898

506

507

508

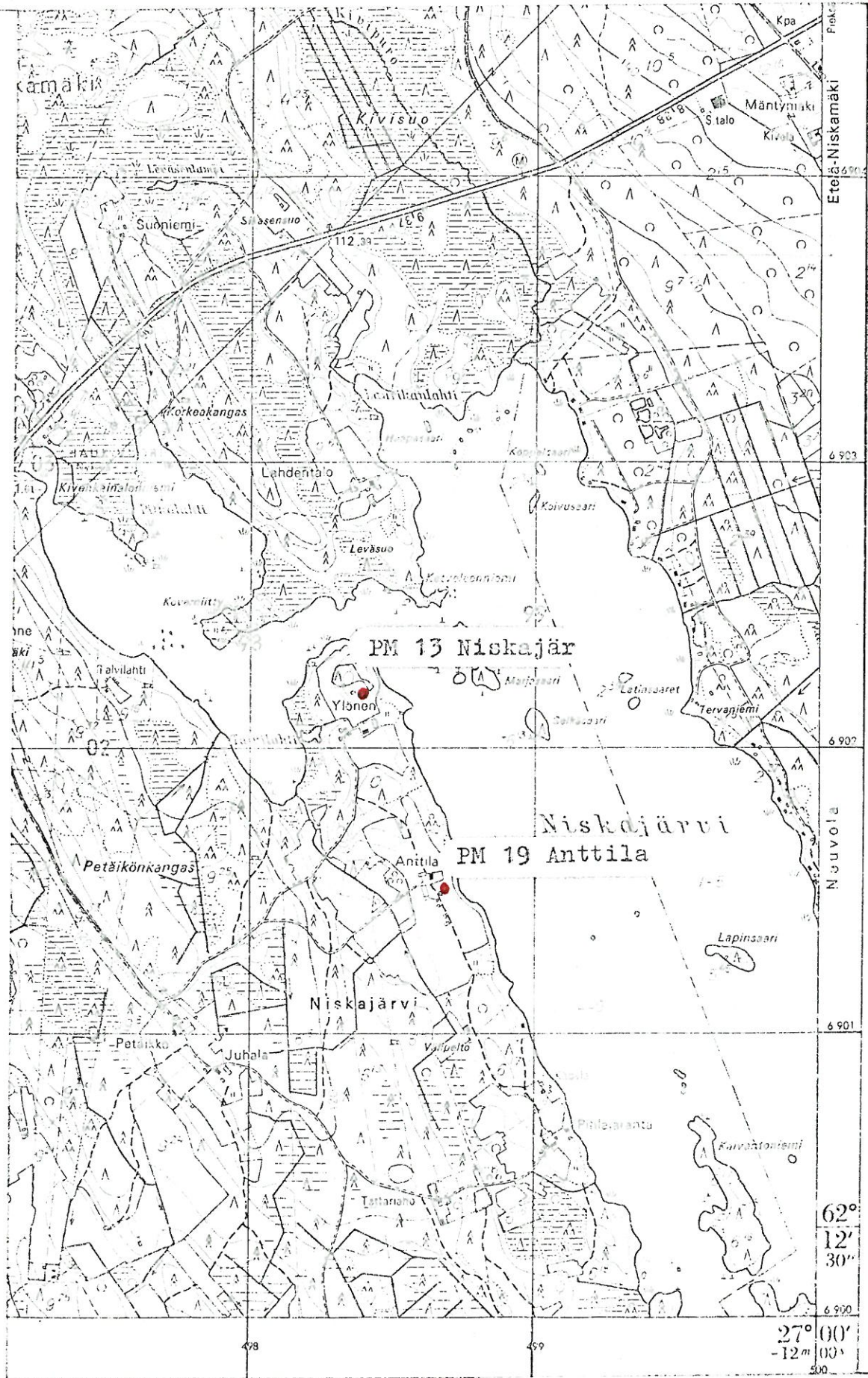


6 877

6 876

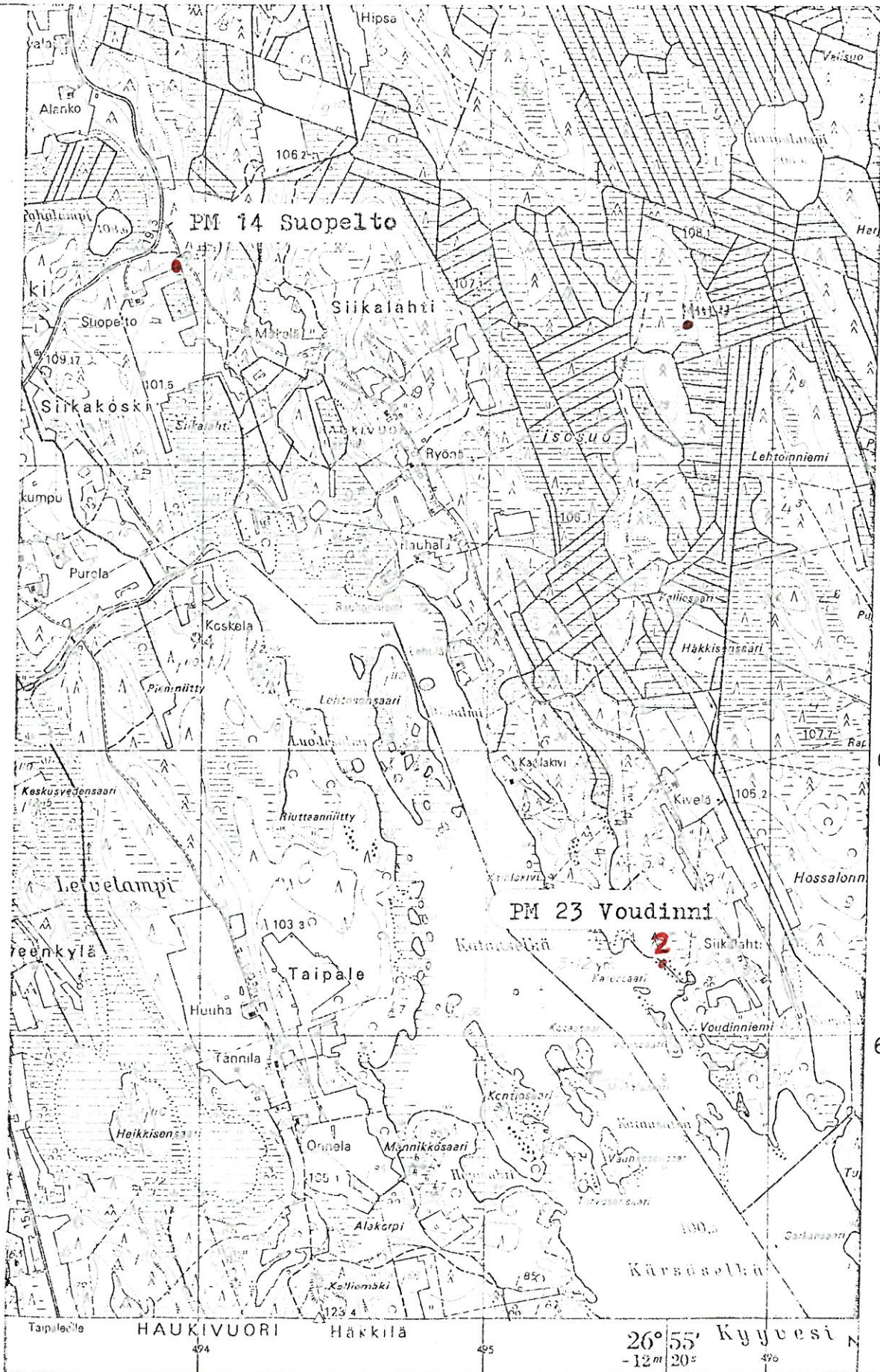
PK 3214 11 NISKAKOSKI

PIEKSÄMÄKI 13, 19



PK 3214 10 HALKOKUMPU

PIEKSÄMÄKI 14, 23

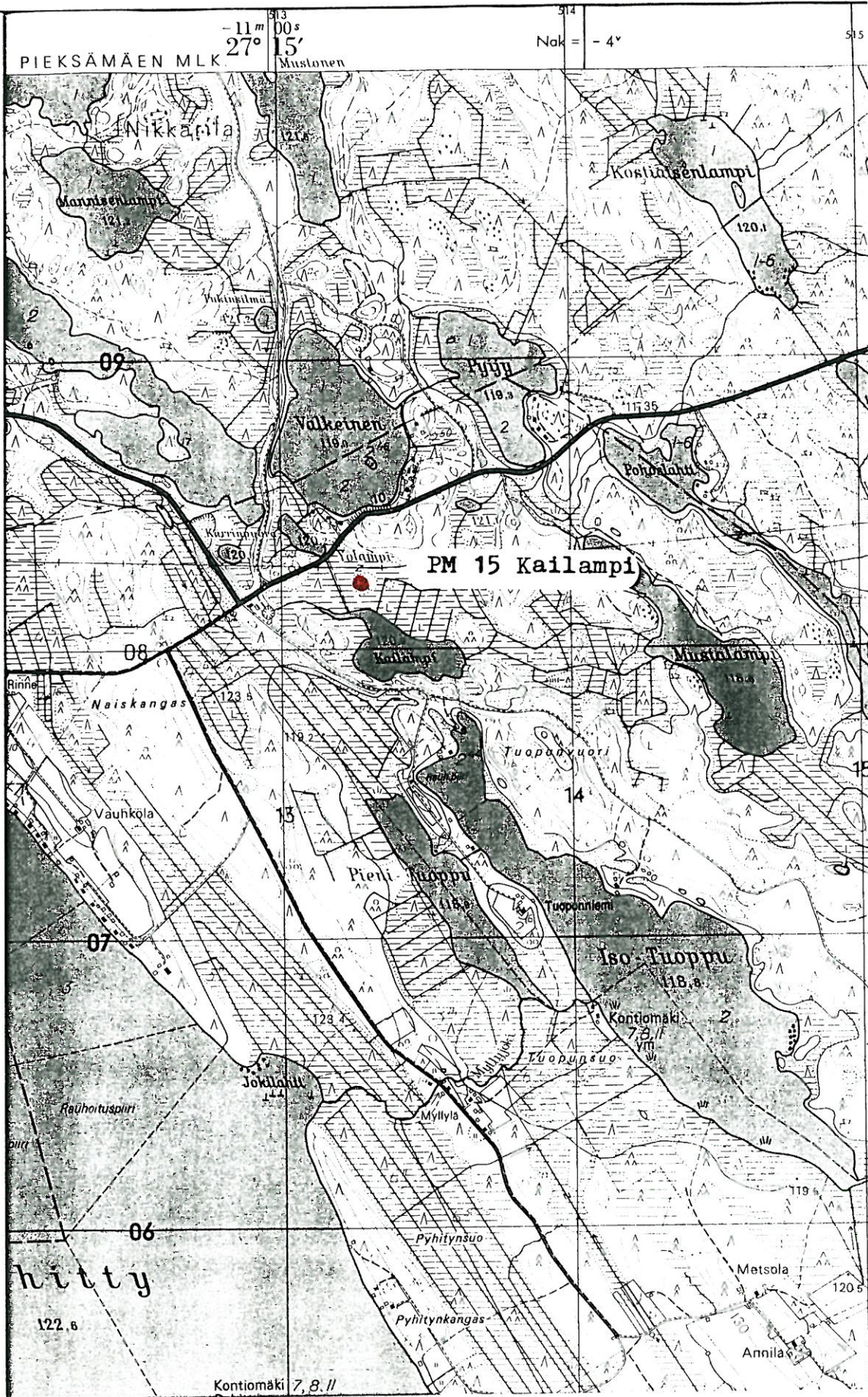


6 893

6 892

6 891

26° 55' Kyövesi  
-12m 20"



913  
-11 m  
27° 15'  
Mustonen

914  
Nak = -4°

915

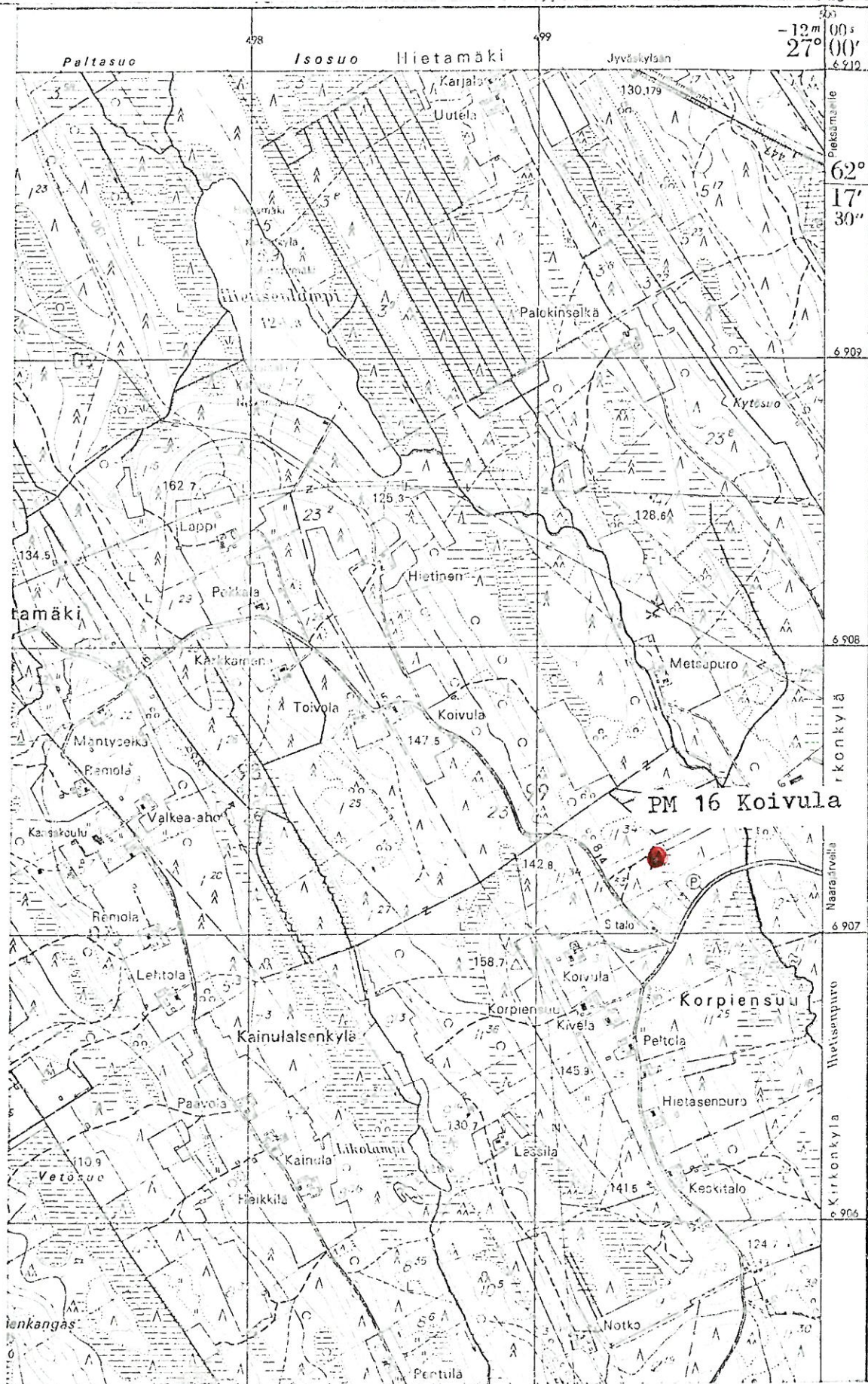
PIEKSÄMÄEN MLK

PM 15 Kailampi

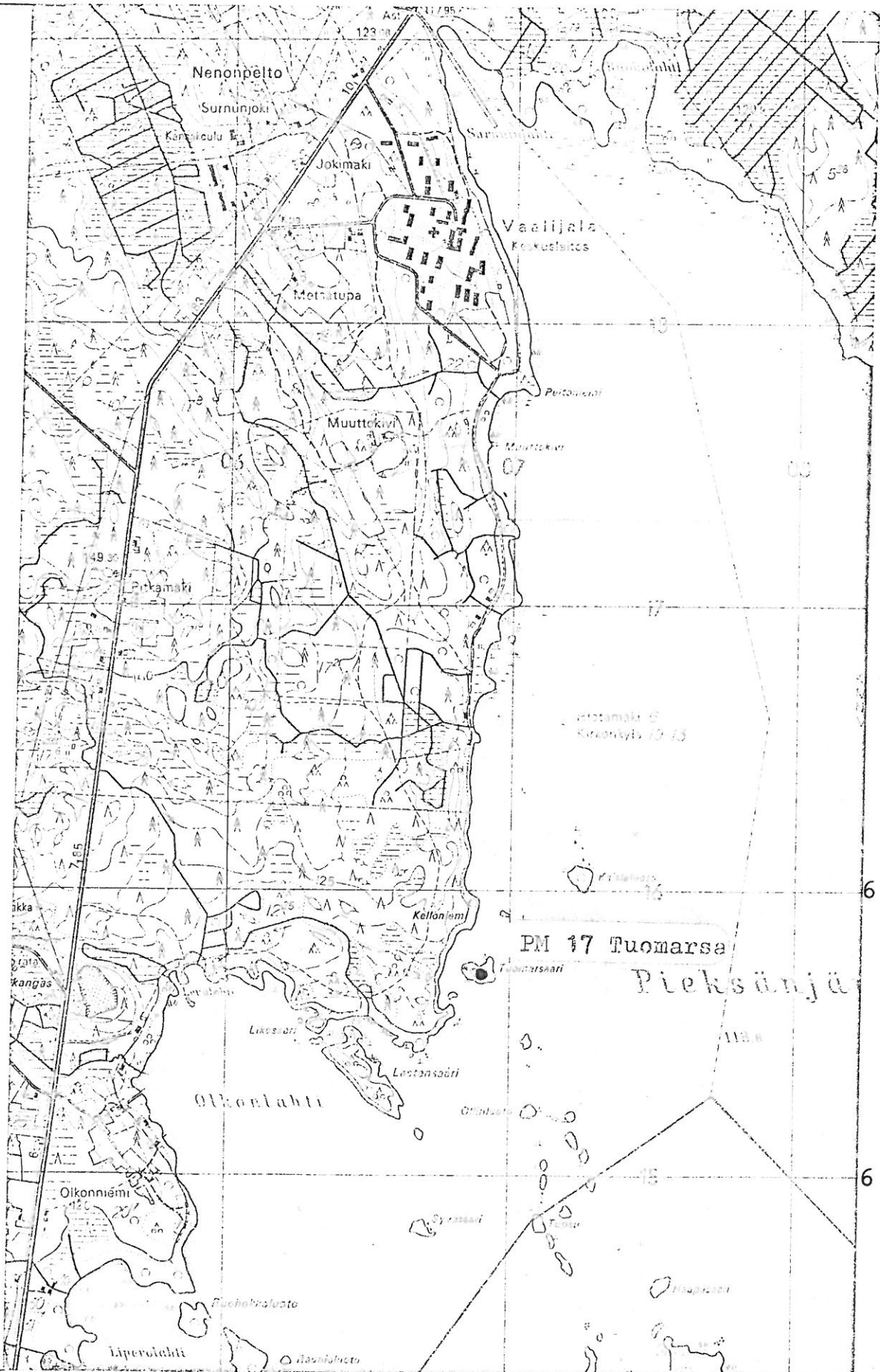
6 908

hitty

Kontiomäki 7, 8, II



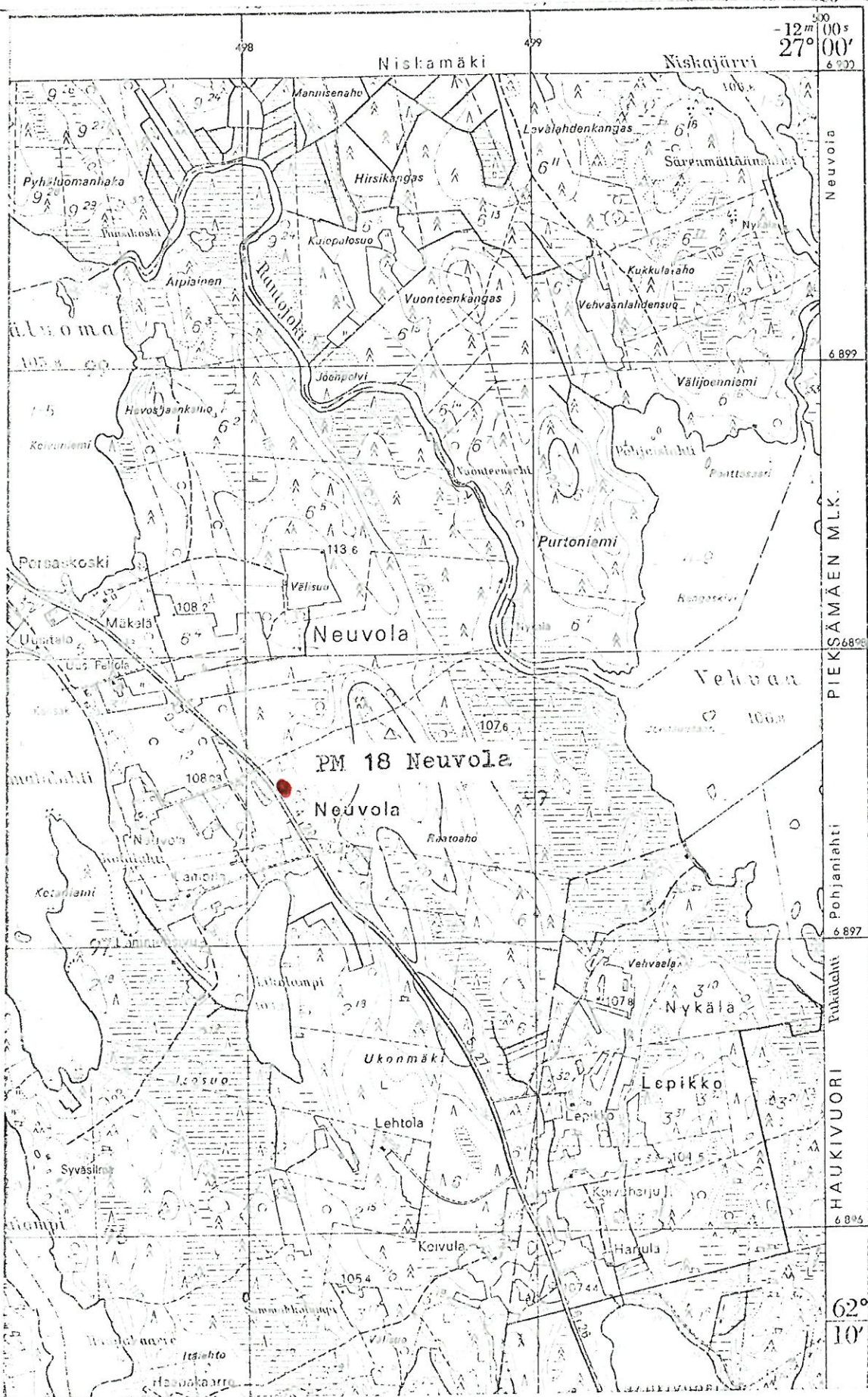




PM 17 Tuomarsa  
Pieksämäki

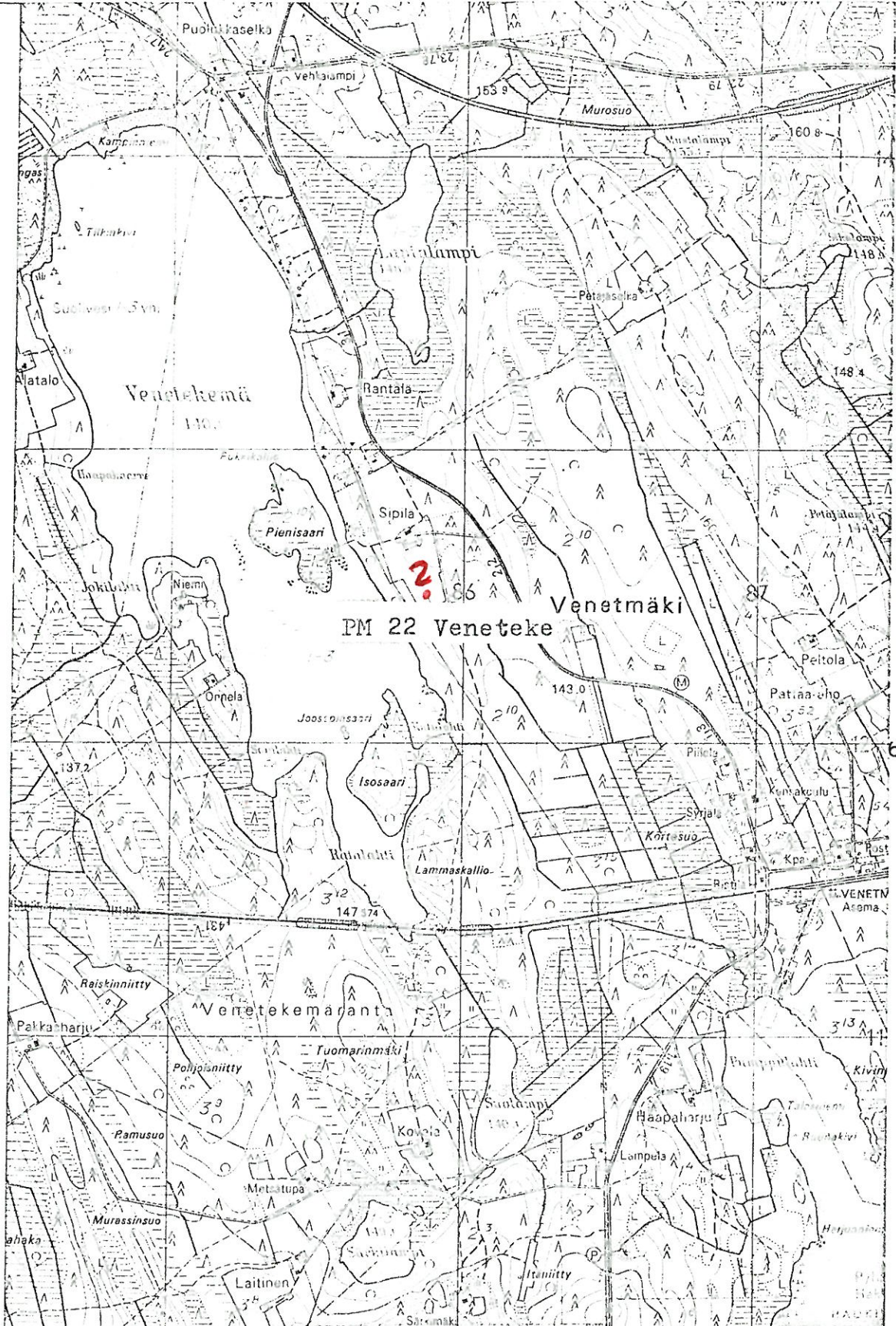
pk 3214 10 HALKOKUMPU

PIEKSÄMÄKI 18



-12m  
27° 00'  
500  
6 892

Neuvola  
6 892  
PIEKSÄMÄEN MLK.  
6 897  
Pohjanlahti  
6 895  
Haukivuori  
62° 10'



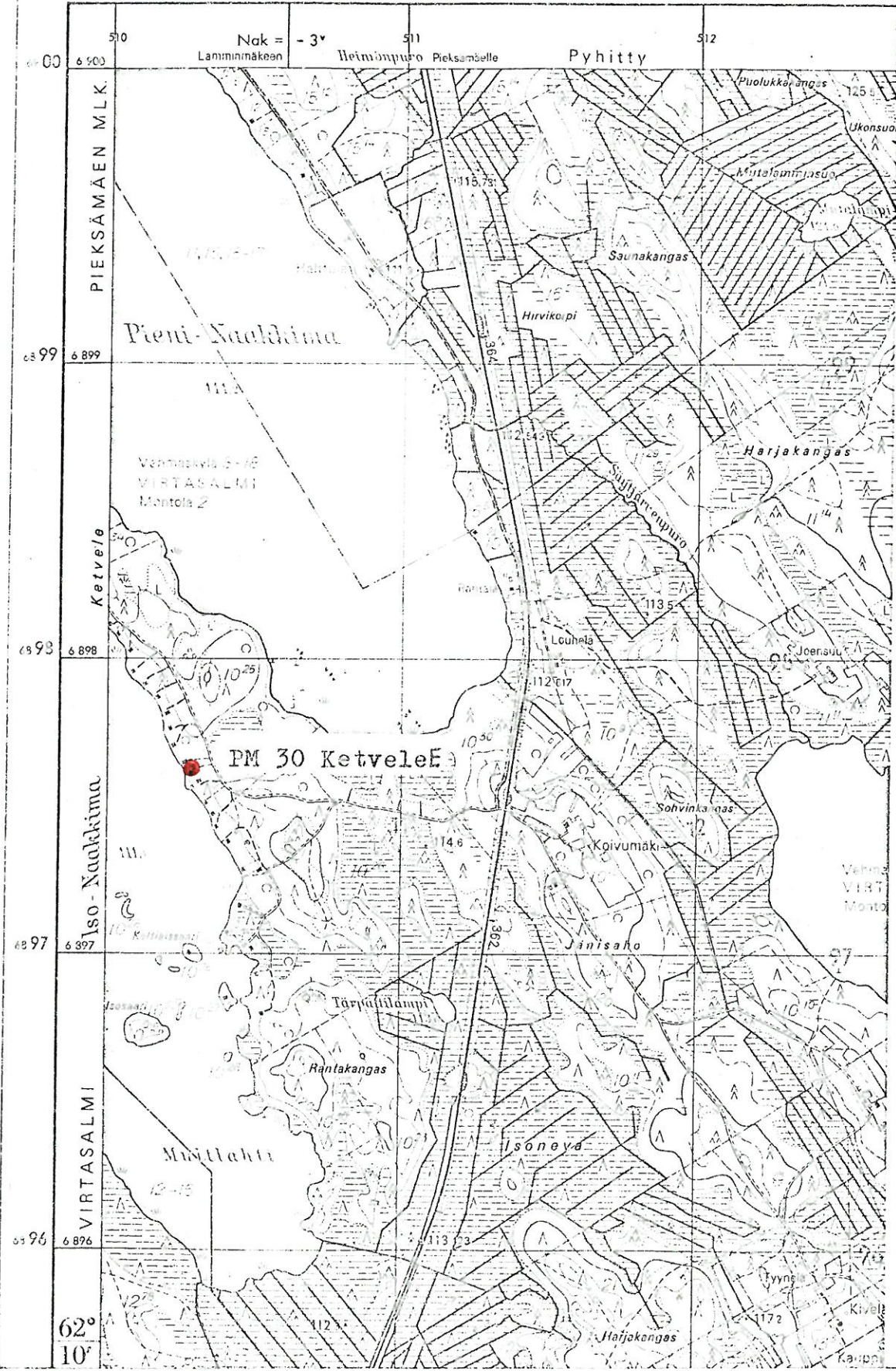
PM 22 Veneteke

912

485	PIEKSÄMAEN MLK.	Nak =	Vähäjärvi	Kylmämakeen	26° 45'
			+ 4'		- 137' 00"
			486		487

PIEKSÄMÄKI 30

N:o 3232 04 MONTOLA



62° 10'

1.

PUMPPUAS.

RAIV. MAALAAMO



57940

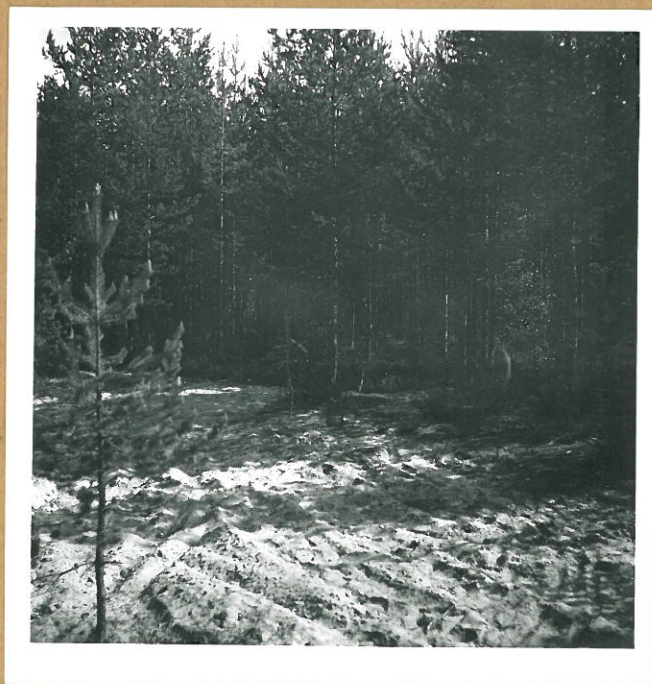
N

57942

S

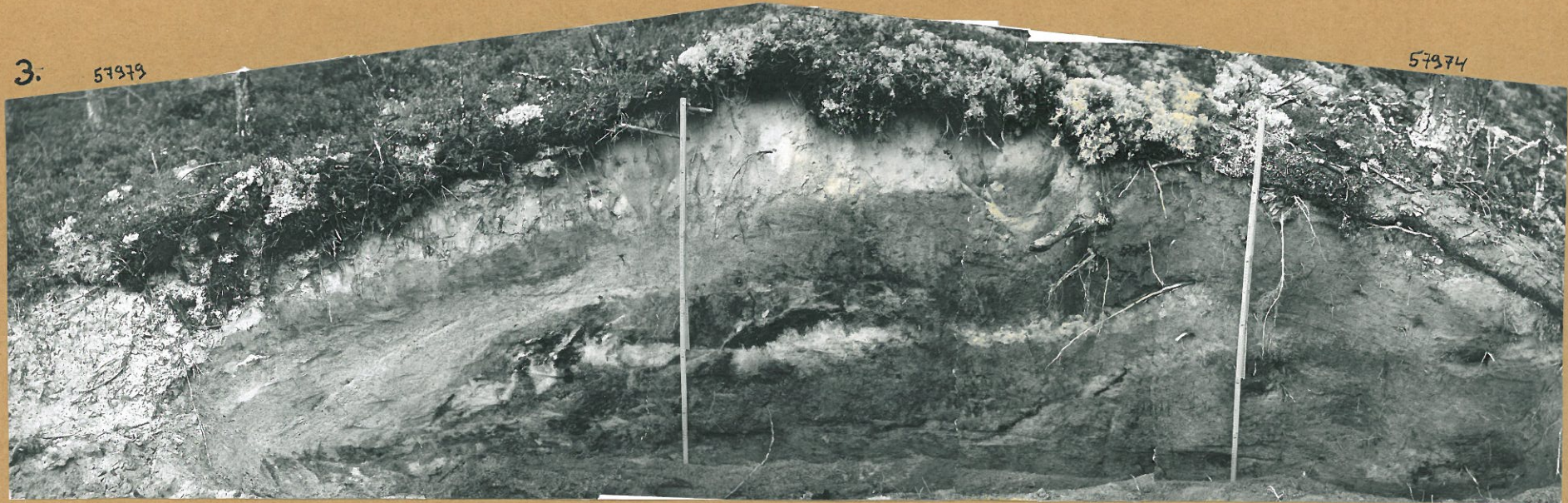
PIEKSÄMÄKI 3

2.



KM 57935

VIEHÄRIKAIVANTO  
 ASUINPAIKALLA  
 RANTA VAS.



PROFIILI TULVAVALLISTA

PIEKSAMÄKI 5

4.



57982

57980

N

ASUINPAIKKA TULVAVALLIN YMPÄRISTÖSSÄ

S

5.



57973

## Pieksämäki 8

6 57964



Kääntöpaikka, 3 asunuksen  
pohjaa linjassa suuntaan  
135°

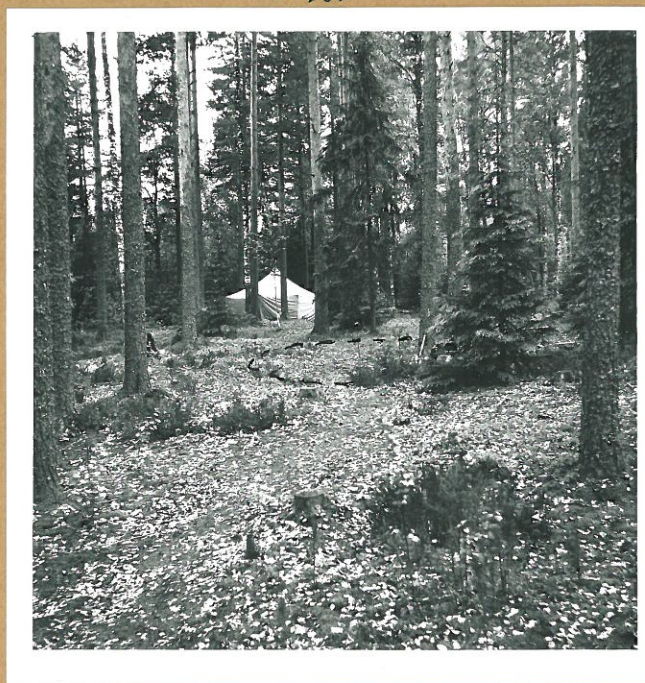
KUVATTU SAMASTAPAIVASTA

7 57967



PARTIOMAJA  
Etelästä

8 57965



Asuinpaikan N-osa, asunuksen-  
pohja keskellä

4

57357

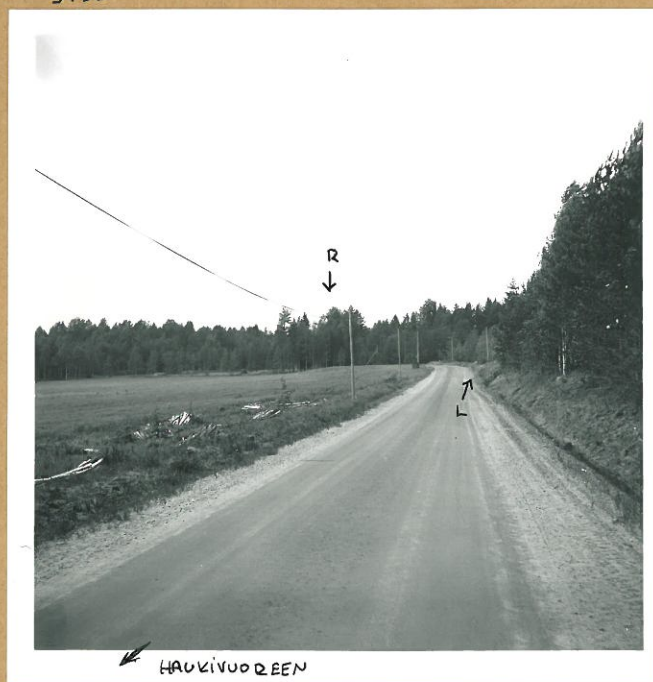
57358



PIEKSAMÄKI 13  
KOURUTALTAN LÖYTÖPAIKKA, ETELÄSTÄ

10

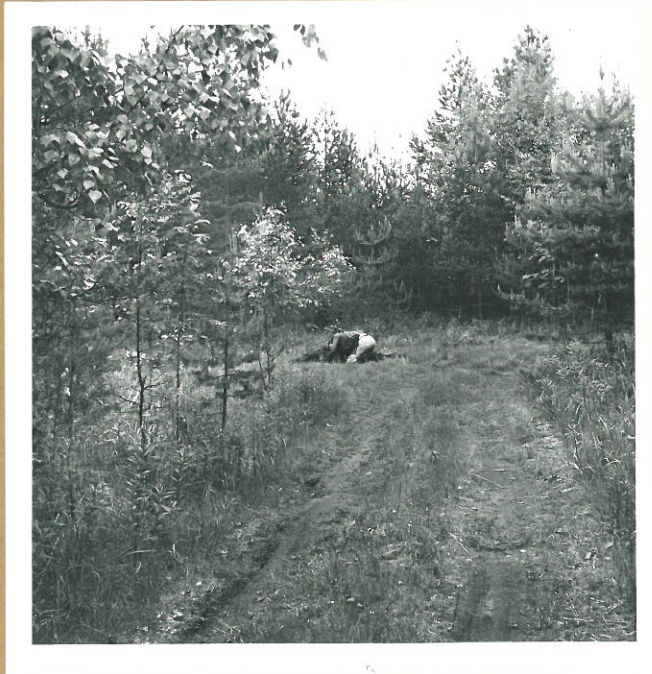
57361



PIEKSAMÄKI 18  
L = BEIKÄKIVEN LÖYTÖPAIKKA  
R = RANTATÖRNÄ, MUIN.



11 57352



PIEKSAMÄKI 9  
KOEKUOPASSA P. TARVIAINEN  
KOILLISESTA

12 57947 56



HIILHAUTA PALOKIN-  
SALMEN ITÄPUOLELLA  
TAUSTALLA TULVAVALLI

13 57347



PIEKSAMÄKI 24  
RAUNIO 7

57982

57983



LAMPI

ETELÄÄN

LUNAASEN

KUVATTU DELTATASANTEEN PÄÄLTÄ

PIEKSAMÄKI 10 kaivannonhiekka

PURONLUOTA  
 ITÄ-KOULLISEEN  
 RANTAVALLIN HARJA  
 KESKELLÄ



57986

57988

PIEKSÄMÄKI 10

DELTAHARJALTA  
ITÄ KOILLISEEN



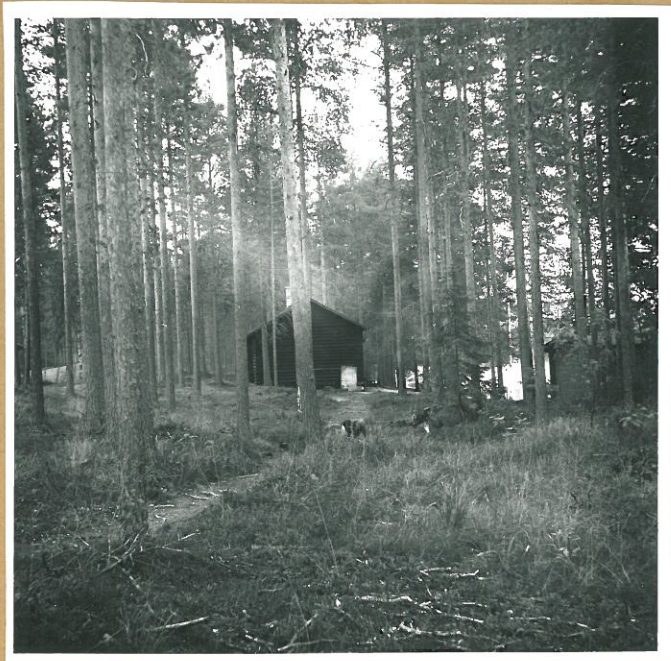
57994

RANTAVIIVA  
KOILLISEEN  
MAJAN LUOTA.



57995

57996



METSÄSTISSEURAN  
MAJA  
Oik. "Ryssänpaja"  
Kuvattu lännestä

57984



57983



LUOTTEESTA

PIEKSÄMÄKI 6

KOILLISESTA

Asuinpaikka löytöjä taimitankun raivutelta  
savasto alueelta.

58007



PIEKSÄMÄKI 3

SILINSALMI

KUNNAN VIEMÄRILINJAN tukkeeksi  
ASETTAMAT KIVET.

KUVATTU DUMPPUASEMALTA.

PIEKSÄMÄKI 11

RANTAVALLI

IDÄSTÄ